Interreg - IPA CBC
Bulgaria – Turkey
PARTNERSHIP

Path of legends- establishment of new partnerships for development of sustainable cultural-historical tourism, CB005.1.23.

СТРАНДЖА ПЪТ НА ЛЕГЕНДИТЕ

ISTRANCA EFSANELERIN YOLU

STRANDZHA PATH OF LEGENDS

EUROPEAN UNION

The project is co-funded by the European Union through the Interreg-IPA CBC BulgariaTurkey Programme

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

"Път на легендите - установяване на нови партньорства за развитие на устойчив културно-исторически туризъм", CB005.1.23. 107

СТРАНДЖА
ПЪТ НА ЛЕГЕНДИТЕ

EUROPEAN UNION

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програма Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Турция.

СТРАНДЖА
Мистична и магнетична

Странджа е разположена в източната част на историко-географската област Тракия. Обхваща част от Югоизточна България и Европейска Турция. Общата площ на планината е около 10 000 км^2, от тях на българска територия са около 35%, а на турска - 65%.

Тук легендите се преплитат с фактите, а науката с мистицизма. Странджа крие неизброими тайни и загадки. Много хора са минали през нея, живели са, градили и разрушавали. Но и създавали нейната приказна история.

Красотата и магията на тази планина е запечатала по малко от всичко от дълбока древност до днес. Съществуват сведения за подземни тунели, изграждани още от атланти и траки. Знае се за среща с Йети, която продължила 20 секунди, преди съществото да се разтвори във въздуха. Твърди се, че в Странджа са заровени несметни съкровища, които иманяри още търсят. Разказват се и други чудновати истории, случвали се на различни места в планината. Много от имената на местности и селища са свързани със загадъчни събития, отвеждащи като че ли отвъд времето.

Този сборник е опит да се надникне в тайнствата на Странджа - от българска и от турска страна, които често предизвикват любопитство и привличат посетители към мистичните ѝ места. Вярваме, че той ще доведе нови почитатели на романтиката, мистиката и първичността, които планината щедро дарява.

Стари названия на Странджа:

- ✓**Тратонзос, Салмидесос**
- ✓**Mons Asticus (Планината на астите)**
- ✓**Хемимонт (Червена планина)**
- ✓**Парория**

ГОЛЯМАТА АЯЗМА
Родината на нестинарите

Нестинарството представлява танц с боси крака върху жарава. След него нестинарите нямат изгаряния по краката и в това се състои най-голямата му магия.

Историците датират древния езически култ от времето на траките. Легендите обаче разказват други истории, всяка от които е свързана с Голямата аязма в местността Влахов дол.

Според едно от преданията, край Голямата аязма в древни времена е имало село, чиито жители са владеели феномена да ходят по огъня. Те имали връзка с Бога и именно на хорището /голяма поляна/ на Голямата аязма било извършвано нестинарското свещенодействие. Тук за първи път човек можел да разбере, че избран от Бог да ходи по жаравата. От това селище нестинарите се разселили по целия Балкански полуостров. По-късно обредът се съхранил само в пет села в Странджа - Кости, Българи, Граматиково, Сливарово, Кондолово.

Друга легенда разказва, че един ден Бог решил да провери вярата на смъртните. Той запалил голям огън и казал на хората да влязат в него. Единственият, който се осмелил да го направи, бил Константин. Бог повторил изпитанието, за да избере жена на Константин. В огъня влязла смелата Елена. Според преданието по-късно двамата били намерени мъртви, а Константин проговорил на хората и им казал: „Стъкмете огън и ходете по него”. Така се зародили огнената обредност и вярата в двамата светци Константин и Елена.

Всяка година в неделята преди деня на Константин и Елена /3 юни по стар стил/ тук се събирали жителите на петте нестинарски села. Донасяли и „братята” - нестинарските икони от различните села, за които се вярвало, че след като бъдат измити с водата от аязмото, стават чудотворни. Изпаднали в транс, нестинарите танцували по въглените цяла нощ, а някои от тях имали пророчески предсказания, които винаги се сбъдвали. Местните хора твърдят, че в деня на нестинарските игри се „откриват” всички аязми и водата им е най-лечебна.

Разказват още, че на този ден тук винаги идвал елен, полягвал да си почине, а после сам отивал да положи главата си на жертвения камък, за да бъде пренесен в жертва в чест на двамата светци. Една година хората не го изчакали да си почине, убили го неочаквано, неподготвен и уморен. От този ден нататък еленът престанал да идва за жертвоприношението.

Нестинарите наричат вярата си „закон”, който е задължение на определени родове пазители на традицията. Чрез тях нестинарството се е съхранило през вековете до днес, когато е оценено от ЮНЕСКО като част от световното нематериално наследство.

Традицията на нестинарските игри е прекъсната през 1947 г. По инициатива на Дирекцията на Природен парк „Странджа” 60 години по-късно - през 2005 г., шествието от нестинарските села до Голямата аязма е възстановено.

Голямата аязма се намира в местността Влахов дол, десен приток на р. Велека. Мястото е достъпно и от петте нестинарски села по маркирани пътеки.

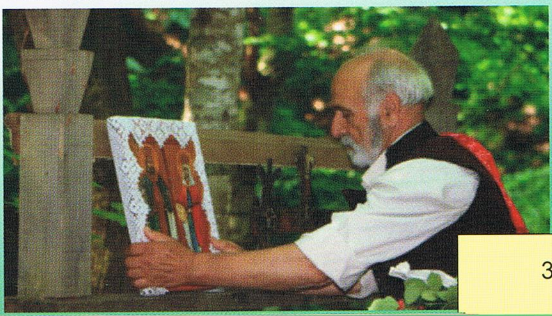

ОДРИН
Градът на Орест

Известно е, че в древни времена името на Одрин е било Орестия. Легендата свързва това име с митологичния герой Орест и с основаването на града.
Орест е син на Клитемнестра и известния пълководец от Троянската война Агамемнон, цар на Микена.
Преди да се включи в похода за Троя със своите кораби, Агамемнон убил един елен, който се оказал свещен. Богове се ядосали и го наказали - спрели ветровете, които били нужни за придвижване на платноходите му. Дни наред Агамемнон се молил, извинявал се, уверявал, че е убил животното, без да знае, че е свещено. Накрая боговете го съжалили и обещали да освободят ветровете, но при едно условие - да пожертва красивата си дъщеря Ифигения. Царят изпълнил това искане и принесъл в жертва дъщеря си.
Дълбока била скръбта на царица Клитемнестра от загубата на любимата дъщеря. Тя не могла да прости на Агамемнон жестокостта и организирала убийството му, като привлякла в заговора и неговия брат. След покушението отвела малкия Орест далеч от двореца, да расте спокоен и на воля.
Минало време, Орест пораснал и се завърнал в двореца, за да отмъсти на убийците на баща си. Убил майка си и чичо си, но така извършил и най-големия грях. После дълго се молил той да му бъде опростен. Боговете го съжалили. Казали му, че ако измие ръцете си там, където се събират три реки, ще бъде пречистен от греховете си.

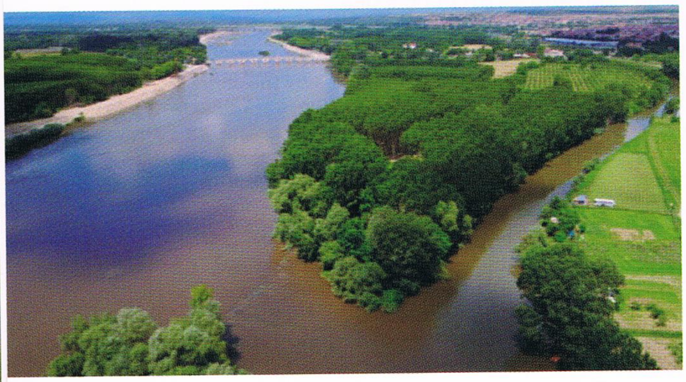

Орест тръгнал от Енез. Вървял дълго, докато намерил място, където се събират водите на реките Арда, Марица и Тунджа. Измил ръцете си, пречистил греховете си, огледал се и това, което видял, му харесало. Решил да остане да живее там. Изградил селище и го нарекъл Орестия.
След време селището се разраснало, превърнало се в град, който векове по-късно бил наречен на римския император Адриан - Адрианополис. Под името Одрин /Едирне/ градът станал столица на Османската империя.
Днес се счита, че древното селище Орестия е било разположено недалеч от одринския квартал Караагач.

ГЬОЛ БАБА
Изчезналото село

В едно село пристигнал светец. Ходил от къща на къща да иска парче хляб, но никой не откликнал. В една от последните къщи на портата излязла жена и му казала: „И аз нямам хляб, децата ми постоянно искат, но няма. За да ги разсея, сложих във фурната говежда тор”.
Възрастният човек отговорил: „Ако ми дадеш едно малко парче, ще направиш голямо добро”. Жената отвърнала: „Как може, нали ви казах, че това е говежда тор!”. „Нищо, донеси, донеси”, помолил се старикът.
Жената отишла към фурната, отворила капака и що да види! Вместо говежда тор - препечен топъл хляб! Взела хляба и го занесла на стареца. А той го приел и казал: „Вземи децата и ела с мен, обаче не се обръщай назад.”
Жената тръгнала със стареца, но не могла да издържи да не погледне към родното си село. Обърнала се назад и в същия момент се превърнала на камък, а селото изчезнало. Днес мястото, където то е било, се нарича Гьол Баба.

ИНДИПАСХА
Лечебната сила на водата

Едно от най-загадъчните места в България е езическото оброчище Индипасха. За да изпитат лековитата сила на водата му, стотици хора навлизат дълбоко в Странджа планина, в самото й сърце. Преминават през красивата местност Качул и вече само 4 километра ги делят от мистичното тракийско светилище. Това разстояние трябва да извървят пеш, но усилието си струва. След изкачване сред гъсти гори и омайни гледки изведнъж сякаш попадат във фантастичен филм. Дотук слънцето никога не стига, светилището е винаги в полумрак. Огромна стръмна скала с проточваща се от нея тънка струйка вода, заобиколена от покрити с дебел мъх големи каменни късове, от лиани, които висят по няколко метра и от ...части от разноцветни дрехи. Закачат ги посетителите - по камъни и дървета, за да оставят болестта си тук и да почерпят от здравословната енергия на свещеното оброчище. Поверието повелява още всеки, който стигне дотук, да пие от лековитата вода и да остане за малко насаме с мислите си.

Индипасха е известна с чудесата си повече от четири хилядолетия и се свързва с различни легенди. Едно от преданията твърди, че тракийски жрици използвали усойното и отдалечено място, за да извършват жертвоприношения и да предсказват бъдещето. Само посветените знаели пътя дотук - ориентирали се по изсечените на скалите соларни кръгове.

В продължение на две хилядолетия по-късно тайната за Индипасха потънала в забрава, докато аязмото с лековитата вода било случайно открито от един стар бивол. Легендата за преоткриването на оброчището разказват жителите на съседното село Сливарово.

Биволът служил вярно на стопаните си дълги години, но ослепял от старост. Хората го съжалили и вместо да го заколят, го пуснали на свобода в гората. След няколко дни биволът се завърнал прогледнал. Минало време и животното отново ослепяло, пак било пуснато в гората и пак се завърнало, отново изцелено. Чудодейното проглеждане се повторило няколко пъти и стопанинът му решил да разбули мистерията. Проследил бивола и стигнал до скала, в чиято основа се събирало малко езерце с „жива вода". Биволът пиел от нея и проглеждал.

Днес мистичната Индипасха е известна именно с животворната си вода. Учените са я изследвали и установили, че структурата й наподобява кристал, че е успяла да съхрани много от хилядолетните наслагвания, откъдето идва твърдостта й. Анализите показвали, че най-силни лечебни свойства водата на Индипасха има върху имунната, сърдечносъдовата, дихателната система, сетивата и костно-ставния апарат, както и при някои видове тумори, анемии и лоши енергии.

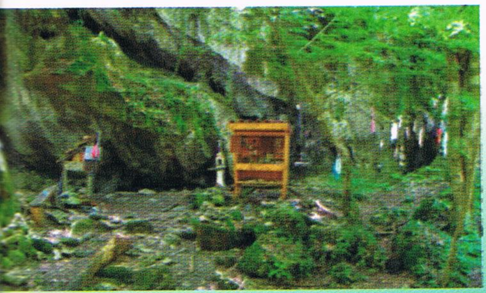

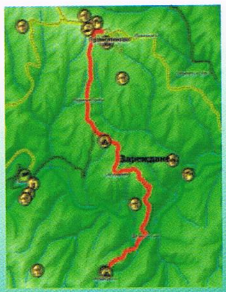

АТЛИМАН
Легенда за Конския залив

В странджанското селище-крепост Урдовиза живяла болярска дъщеря на име Стана. Прочута била по хубост до далечни земи.

Владетелят на страната решил да я направи своя жена. Пристигнал с вярна свита в Урдовиза и й се поклонил, прехласнат от красотата й - по-хубава била, отколкото можел да си представи. Помолил я да му стане съпруга.

Хубавицата Стана била и умница - поставила условие: ще стане жена на владетеля, но само ако освободи от всички данъци толкова земя, колкото тя може да обиколи с коня си от изгрева до залеза на слънцето. Владетелят склонил.

Рано на другата сутрин, още по тъмно, Стана оседлала своя дорест кон. Щом слънцето осветило зелените върхове на дърветата, тя препуснала с коня си през странджанските поля и долини. Успяла да обиколи 17 села. Стигнала до морето, когато луната вече се готвела да замени слънцето. С последни сили конят изцвилил и се строполил мъртъв от умора на брега. Стана го последвала и също издъхнала, а морската пяна я покрила като погребален саван.

Владетелят бил много тъжен и нещастен, че загубил своята любима, но останал верен на дадената дума. В нейна памет той освободил от данъци обходената от Стана земя, която била наречена Хасекия /привилегирована/.

Заливът, където Стана и верният й кон се сбогували с живота си, нарекли Атлиман, или Конски залив. Това име той носи и до днес.

Останките от древната крепост Урдовиза привличат туристите, а красивият залив Атлиман, разположен само на 500 метра северозападно от популярния черноморски курорт Китен, им припомня легендата.

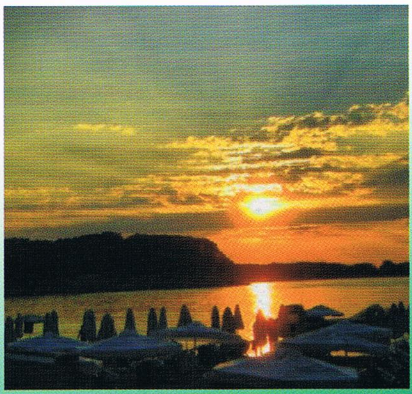

АХТОПОЛ
Градът на любовта

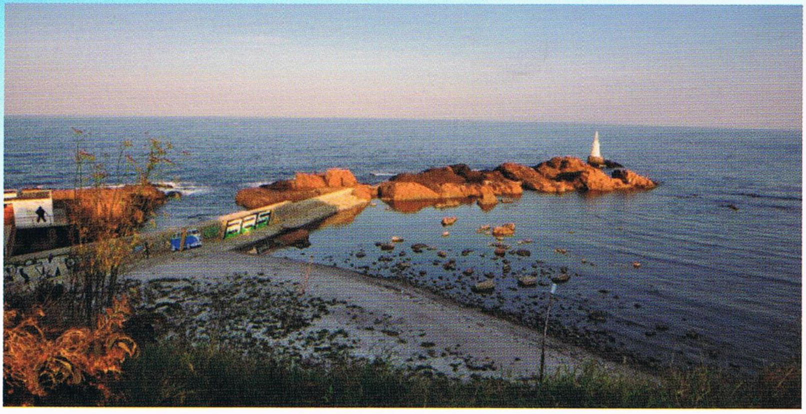

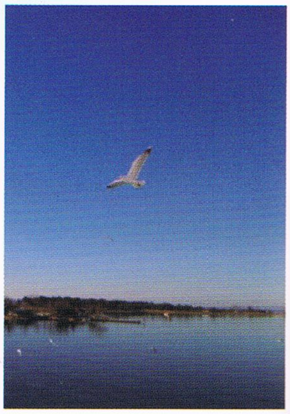

Живяла на брега на морето красива девойка на име Агата. Очите ѝ били с цвета на морски дълбини. Снагата ѝ изваяна, устните ѝ - коралови, косите ѝ гъсти и тъмни като сенките на вековни дъбове. Смехът ѝ огласял цялата околност и радвал хората.

Веднъж един от синовете на бога на морето Посейдон, който бил слязъл на брега в човешки образ, съзрял девойката и останал запленен от нея. Впил очи в очите на Агата и в тях също видял обич. Протегнал ръка към нея и прошепнал:

-Аз съм Делфин, син на бога на морето. И те обикнах!

-Аз съм Агата, дъщеря на Зевс и Хера - отвърнала девойката. - И също те обикнах!

Когато ръцете им се докоснали, слънцето по-ярко засветило, а морските води се превърнали в разплискано сребро!

Още същия ден Делфин помолил баща си да я поиска за жена и той изпратил сватовници. Зевс се разгневил и ги изгонил.

Тъгували Делфин и Агата един за друг. Не изпитвали никаква радост, само мъка. Дни и нощи Делфин се мятал из морето, огромни вълни се блъскали в крайбрежните скали, а моряците не смеели да влязат в това море и го нарекли „негостоприемно". Агата по цял ден плачела в покоите си, а вечер разговаряла с любимата си птица кукумявката Агао.

Всеки ден Делфин изпращал при Агата една вярна чайка, за да я увери, че любовта му е все така силна. Тя пък измивала със сълзите си крилото на Агао и я пращала като вестоносец при Делфин.

Минали много дни, а любовта им била все така силна. Делфин измислил план и изпратил по чайката заръка на Агата: да приспи с билки баща си и да слезе на брега след два дни и две нощи.

Щом Зевс заспал дълбоко, Агата облякла най-красивата си премяна и слязла на брега в уречения час. Делфин пристигнал с бързата си лодка и отвел любимата си в морското царство. На скалата, където кацала кукумявката, се издигал бял дворец. В него Делфин я въвел като своя невяста.

Любовта им била толкова силна, че морето около техния дом се укротило за вечни времена. Заприиждали хора и се заселвали край гостоприемния бряг. Скоро там изникнал цял град. Нарекли го Агапополис - град на любовта.

Тази легенда се предава от поколение на поколение в града, който днес се нарича Ахтопол.

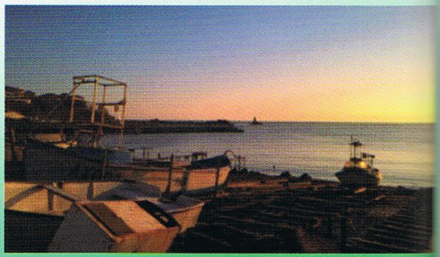

БАСТЕТ
Жената котка

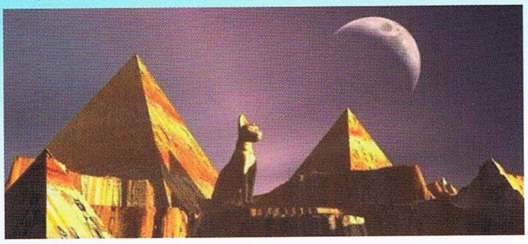

От всички загадки на Странджа планина с най-голямо магическо обаяние и мистика е съпроводено преданието за гробницата на египетската богиня Бастет край Малко Търново. Според легендата Бастет била тракийска принцеса, полубогиня-получовек с тяло на жена и глава на котка. По-голямата част от живота си прекарала в Египет. Последната й воля била да я погребат в родната Странджа. Нейните последователи били посветени в тайните на видимия и невидимия свят и закривали лицата си с маски на котки.

Преданието твърди, че гробът на жената котка се намира недалеч от местността Градището и представлява черен гранитен сркофаг в пирамида, заровена под тонове пръст. Според някои, светилището е портал към други цивилизации в Космоса. Контактът с тях щял да се осъществи, когато човечеството стане готово за това. Ключът към комуникацията с хората от друга вселена бил скрит в саркофага на Бастет. От десетилетия иманяри, авантюристи и любители на загадките се опитват да намерят гроба на Бастет. Страшно проклятие обаче тегнело над всеки, който се опита да наруши вечния сън на богинята.
За гробницата на Бастет в Странджа се заговаря усилено след 1981 година, когато иманяр на име Мустафа намира карта от животинска кожа. Върху нея имало чертежи, геометрични фигури и йероглифи. Никой не можел да разчете картата. Говори се, че притежателят й я предал на Българската академия на науките. По-късно картата стигнала и до пророчицата Ванга.

Ванга разчела, че картата сочи място до Малко Търново, на което има гроб на жена, държаща жезъл от извънземна материя. Тя разказала, че преди хиляди години по вода от Египет дошли роби, войници и височайши хора, които придружавали ковчег от черен гранит, изписан с непозната за нас писменост. В него била положена принцесата Бастет. Около тялото й били струпани предмети от злато и оръжия. През нощта в пълна тъмнина и при пълно мълчание ковчегът бил спуснат надълбоко и зарит с огромно количество пръст. Хората, които извършили погребението, били избити веднага след него. Така тайната била запечатана с потоци невинна кръв.
До ден - днешен все още не е намерено потвърждение на разказаното. При разкопки били открити няколко соларни кръга, формиращи триъгълник. Носи се мълва, че бил намерен и световен календар, изписан върху каменни плочи, който тайно бил изнесен от страната.
Какво точно се е случило в местността Градището, можем само да гадаем. И досега обаче местните хора разказват за необясними явления в близост до разкопките. На определени дати някои виждали върху скалата силуетът на Бастет, а други изпадали в транс и имали пророчески видения.

"Дори и да намерят този саркофаг, няма да могат да разчетат писмото. А то е много важно! Защото с него е записана историята на света - две хиляди години преди нашето време и две хиляди години след него", казала Ванга.

ЕЛЕНИНА ДУПКА
Змейовата невяста от Бяла вода

В Странджа планина са живели змейове и това се доказва от техните къщи, наречени „долмени". Има ги навсякъде.

Змейовете живели редом с хората, често в човешки образ. Разпознавали се по малките крилца под мишниците, с които се раждали. Сядали да ядат и пият с човеците и никой не подозирал, че не са хора, освен ако не зърнел крилцата им. Те обаче винаги били скрити под широка риза с дълги ръкави. Имало и змеици. Те притежавали свръхчовешка сила, можели да летят и да предизвикват вихрушки.

Не всички змейове били чудовища. Някои били пазители на селищата, край които живеели.

Също като хората, змейовете и змеиците се влюбвали, женели се, раждали си деца. Залюбвали все най-хубавите моми и момци от селата.

В село Бяла вода живяла хубавица на име Елена. Като заиграела на хорото, земята едва докосвала, а цялата й снага сякаш звъняла. Като седнела с дружките си на поляната, всички цветя разцъфвали, а тревите полягали и правели за нея най-мекото ложе.

Змеят, който обитавал пещерата край селото, зърнал Елена и се влюбил. „Моя ще е!", зарекъл се той и започнал да я омайва. Нощем се промъквал до постелята й, предрешен като красив момък. Никой, освен нея, не го виждал.

Зачудили се хората защо Елена вече не се хваща на хорото. На седенките не подемал песни, кръшният й смях не звънтял, не сплитал пъстри цветя в косите си… Денем и нощем вс змеят бил пред очите й. Не ядяла, не спяла мисли как да се отърве от него. Където и да с скриела, той я намирал.

Една неделя момите пак се застягали за хорот Повикали и Елена. Молили я, увещавали докато най-после тя се съгласила.

Извило се хорото на мегдана. Музиката увлякла Елена. Закършила тя снага, заиграли нозете й…

В очите й се върнал онзи блясък, койт запленявал всички.

Видял змеят, че на хорото до Елена се е хвана млад мъж, а тя му се усмихвала. Не издържал Притъмнил небето, събрал ветровете, извил на вихрушка, скрил се в нея и се втурнал къ хорото. Изтръгнал Елена от ръката на младежа я отнесъл.

Докато хората се усетят, отново станало тихо светло. Елена била изчезнала.

На другия ден овчари намерили пред входа пещерата аления сукман, с който момата се бил пременила за хорото.

Нищо повече нито се чуло, нито се видяло хубавата Елена от Бяла вода. Останало сам името на пещерата, в която змеят я отвел Еленина дупка.

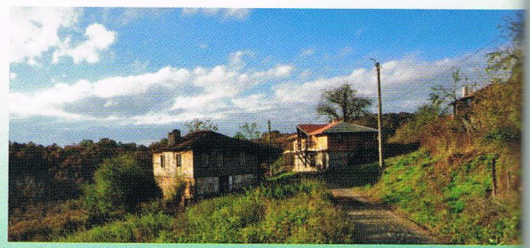

Митичното село Бяла вода

ОДРИН
Наклоненото минаре и детето

Когато изграждането на джамията Селимие в Одрин приключило, майстор Мимар Синан събрал всички работници да огледат работата си. Край тях минало едно дете, видяло че мъжете оглеждат джамията, и също се загледало в нея.
Майстор Мимар се приближил до детето и го попитал: "Какво мислиш за джамията? Красива ли е?". Детето притворило едното си око, посочило минарето и казало: „То е криво". Работниците, които до този момент само гледали, започнали да мърморят и да се суетят: "Как така? Какво разбира едно малко дете?" Майстор Мимар наредил на всички да замълчат и отсякъл: „Детето е право!".
Всички го погледнали с почуда, но той не им обърнал внимание. Казал на един работник да се изкачи с дебело въже на минарето, което детето посочило. Накарал го да затегне въжето около минарето, после да спусне единия му край надолу. Когато въжето стигнало до земята, той накарал всички да дърпат въжето възможно най-силно. Мъжете се подчинили, макар и да не виждали никакъв смисъл в това. Докато те издърпвали въжето, Мимар се приближил до детето и го попитал: „Какво мислиш, сега дали е право?" Детето внимателно гледало минарето. "Сега е право", казало то. После си тръгнало, убедено, че минарето вече е изправено. Веднага щом се отдалечило, майсторите и работниците се събрали около Мимар Синан и попитали: "Какво беше това? Всички знаем, че минарето не е криво. Самият Вие го измерихте и построихте. Абсурдно е стар архитект с бяла брада да се води по думите на дете?"
Майсторът ги погледал с усмивка: „Зная, че минарето не е криво и не можем да го изправим, като го дърпаме. Но дори и в очите на дете не исках джамия Селимие да се счита за дефектна. Ето защо го направих. Селимие ще бъде единна цялостна структура за векове напред". Работниците се съгласили с него, уверили го, че няма да забравят мъдростта му, докато са живи, и целунали ръцете му с уважение.

Легенда за „Обратното лале"

Интересен е мотивът на обратното лале, който се намира под един от мраморните крака на ложата на муеззина.Според легендата,земята, върху която е построена джамията, в миналото е била градина с лалета. Собственикът не желаел да я продаде. Накрая се съгласил, при условие в джамията да има като мотив лале. Мимар Синан поставил лалето обратно.
Мотивът показва, че в миналото това място е било градина с лалета, а това, че е обратно, е символ на опърничавостта на собственика на градината.
Журналистът писател Халил Делидже, известен с проучванията си за Одрин и джамията Селимийе, коментира тайната на обратното лале така: „Това е мотив с големината на врабче, издълбан под една от мраморните подпори на ложата на муеззина. Днес обратното лале е толкова популярно, че посетителите на джамията вместо да се наслаждават на великолепието на неповторимите произведения, щом влязат, веднага започват да го търсят. Всъщност обратното лале поставя в сянка великолепието на джамията Селимийе."

ОДРИН
Еленски рога

По времето на Хасан Сезаи ефенди в Одрин имало една жена, която тръгнала по лош път, но после започнала да се разкайва и променила поведението си. Помолила Хасан Сезаи за помощ. Той й предложил да остане при дервишите и й дал стая в частта, отредена специално за жени. Тя заживяла там и прекарвала дните си в молитви.

През това време интриганти, които си нямали друга работа, започнали да разпространяват грозни клевети за Хасан Сезаи. Една нощ дори закачили на вратата на дервишката обител еленски рога. Хасан Сезаи бил търпелив, на никого нищо не казвал. Наредил само да приберат вътре еленските рога. А клюките продължили да се носят из Одринския вилает.

Минало време и в Одрин се разпространила страшна зараза от краста. Всеки, който клюкарствал за Хасан Сезаи, и всеки, който слушал и вярвал, се разболял от тази болест и тялото му се покрило с рани. Заразявали се само клюкарите, на другите хора им нямало нищо.

Хасан Сезаи бил милостив човек и като гледал жестокото страдание на болните, не издържал. Една нощ сменил дервишките одежди и отишъл на чаршията. Влязъл в едно от кафенетата.

Никой не го познал. Приближил се до болните от краста и им казал: „Лекът за вашето страдание е у Хасан Сезаи". После си тръгнал.

На следващия ден пред дервишката обител се събрали много хора с надеждата да намерят изцеление. Хасан Сезаи ефенди остъргвал еленските рога, които те по-рано окачили на вратата, и давал на всеки по малко прах. Като посипели раните си с него, те минавали. Клюкарите разбрали грешката си, съжалили за стореното и се покаяли. От благодарност събрали пари и с тях построили чешма пред вратата на дервишката обител.

КЪРКЛАРЕЛИ
Легенда за река Кайнарджа и Дунав мома

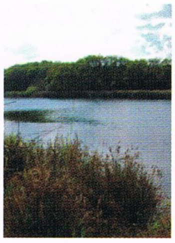

Имало едно време една мома овчарка, която пасяла стадото си по бреговете на река Дунав. Един ден тя се опитвала да завърне един лилав овен, който избягал в чужда нива. Нивата била много близо до реката. Викала, свирила, овенът не се връщал. Момата си имала тояга, която сама издялала с ножа си и с която никога не се разделяла. Ядосана, хвърлила тоягата по овена. Животното се върнало, но тоягата паднала в реката и се изгубила.

Минали години. Момата се изселила в Турция. Един ден, като минавала през река Кайнарджа, на вратата на едно близко кафене видяла закачена тояга. Не повярвала на очите си. Доближила, разгледала я и я познала. Това била нейната тояга, изгубена преди много години в друга река - Дунав. Наоколо хората я гледали с любопитство. А момата се чудела какво да им каже. На истината никой няма да й повярва - нали са намерили тоягата на брега на река Кайнарджа, много далеч от Дунав. Тогава се сетила и съобщила, че в кухината откъм завития край на тоягата е сложила жълтиците, които й е дал чорбаджията. Отворила кухината и извадила жълтиците.

Оттогава местните хора гледат на река Кайнарджа с очите на овчарката - Дунав мома - и вярват, че природата намира начин да свърже хората с местата, където трябва да се изселят.

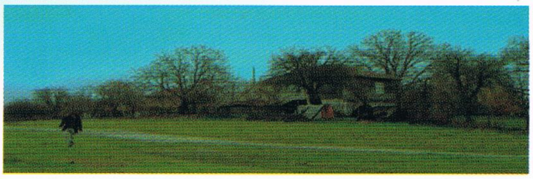

Предание за исполина

Баба Елена трябвало да пътува до Кости за погребение. Пътували с каруца с коне. По едно време, късно вечерта, впрягът спрял на една стръмнина и дълго време животните не помръдвали, не реагирали на подадените команди от коларя. Минута след полунощ конете започнали да дишат много учестено. Пътниците видели, че върху един от конете бил седнал чудовищен гигант и онемели от страх, а баба Елена се свила в единия край на каруцата. Изведнъж исполинът проговорил: „Ако не пътувахте за толкова важна работа, нямаше да останете живи!" Малко след като изговорил тези слова, слязъл от коня и се изгубил в гората, а впрягът продължил до крайната цел на пътуването си.

Козата-караконджул

Един ерген си взел невеста от Визица и заживял с нея в своя чифлик. Една вечер, още имал работа на двора, когато му се сторило, че невестата не е в къщата. Извикал я по име, но тя не се обаждала. Обиколил двора няколко пъти, а когато излязъл извън него, дочул блеене. Приближавал се все по-близо и по-близо до това блеене. Видял коза, вързана за едно дърво. Не била от неговото стадо. Отвързал козата и я задърпал към двора. Видял, че тя дъвчела някакви червени конци и парчета плат. Оказало се, че това е сукмана на неговата невеста, която се била превърнала в коза-караконджул. Часове по-късно, когато пропели първи петли, козата отново станала човек. Дали продължили да живеят заедно като семейство, не се знае.

Костенурката - молител

Някой си Стамат имал насадени много овощни дървета в лозето. Една година не валяло въобще, а жегите почнали отрано. Вода трябвала на дръвчетата, за да се добие добър плод.

Веднъж рано сутринта жената на Стамат докарала една желва /костенурка/. Казала му, че ако я заклещят между клоните, тя ще започне да се моли на Господ и веднага ще завали.

Така и направили. Заклещили костенурката между клоните на черешата. На първия ден - нищо, на втория ден - нищо, но на третия завалял проливен дъжд и напоил насажденията.

Веенето на парите

Много заровено злато имало по Странджа. Разказват и за една манерка, закачена за клон на дърво, която била пълна със златни пари. Който сънува седем пъти тази манерка, на осмия път ще му се открие точното местонахождение на дървото. Според преданието, в един ден от годината вятърът изкарва златните пари от манерката и те започват да звънят, удряйки се една в друга. Местните наричат това явление "веенето на парите".

Предания на Елена Кирова от с. Визица, племенница на епископ Иларион Нишавски, разказани от правнука й Диан Киров

МИДИЯ
Манастирът "Ая Никола Маара"

Край някогашния град Мидия, на 700 метра от южния бряг на р. Памук дере се намира византийски скален манастир "Св. Никола" /Ая Никола Маара/. Манастирът е разположен западно от селището Къйъкой, на 40 км. от гр. Визе. Издълбаната в скалата обител се състои от три части - голяма църква, улица зад нея и нартекс, съседен на две отделни помещения. Има и килии за почивка на монасите.

Манастирът е построен под стръмните канари на Къйъкой чрез вграждане в скалите, ясно личат тухлените и каменни фуги. Свързан е с морето и с няколко други близки манастири.

Светата обител е била изградена в памет на чудотвореца Св. Никола. Статуята на светеца от скалния манастир е била известна сред християните като "изпотяваща се статуя". Тъй като по нея избивали водни капки, се смятало, че тя е чудотворна и че помага на хората, които вярват в светеца. Легендата разказва, че преди стотици години чудотворната статуя е била открадната от руснаци.

Според друго предание, монахиня от манастира се влюбила и се омъжила, като нарушила забраната. За наказание я накарали да облече роба, наподобяваща булчинска рокля, а после я убили. Оттогава духът на монахинята не е напуснал манастира. Хората, които са го посещавали през нощта, твърдят, че са чували нейния глас .

МУТЛУ
Чудото на щедрата старица

Султан Фатих Мехмет Ха предприел с армията си своето последно пътуване до Албания. По пътя отседнал в района на гр. Бабаески. В близкото село Мутлу, известното със зеленината и водата си, живеела една щедра старица. Войници минали покрай нейната къща и видели, че тя готви нещо. Попитали я дали могат да похапнат при нея. Били повече от100. Съгласила се старата жена и ги нагостила с ориз. Колкото ядели, вместо да свършва, оризът ставал все повече и повече. Войниците били много изненадани. Решили, че виждат чудо и разказали на султан Фатих за него.

Султанът, заедно с приближените си, посетил старицата. За да изрази своята благодарност към нея, хванал ръцете ѝ и казал: "Можете да поискате всичко от мен". Забелязал колко скромна е тя и без я попита за името ѝ, заявил: "От сега нататък ще се наричате Болка Найн и следващите поколения ще ви знаят с това име". После, за да покаже уважението и почитта си към щедрата жена, владетелят целунал ръцете ѝ.

Когато си тръгвал, Болка Найн го спряла с думите: "Султане, когато вашите войници дойдоха при мен, забиха много дървени пръчки в земята, за да завържат конете си за тях. Моля те, кажи им да ги развържат". Султанът се съгласил.

На следващия ден всички - владетелят, командирите и войниците - дошли да се сбогуват с възрастната жена и се изумили: от старите пръчки били поникнали нови зелени фиданки. След това всички започнали още по-силно да почитат Болка Найн и да вярват в нейните чудотворства.

БРЪШЛЯН
Живият спомен за дълголетното минало

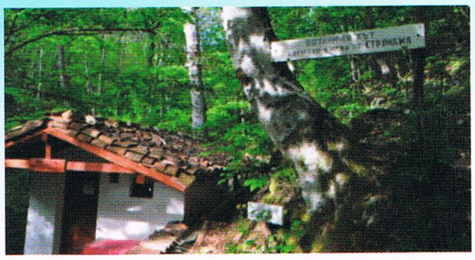

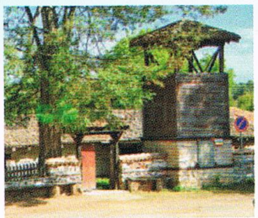

През древността, когато траките били коренни жители на нашите земи, на мястото на сегашното село Бръшлян още нямало селище. Трябвало да се изпълни специален ритуал, за да се основе селището. Точно по време на пълнолуние, от залез слънце чак до първи петли, двама братя близнаци трябвало да заорат в кръг с рало, теглено от два вола близнаци. Заграденото от браздата пространство ставало сакрално, "културно" (противоположно на дивото пространство извън него), и там хората щели да се заселят.

Станало обаче така, че първите петли пропели, а братята не успели да затворят кръга, очертаващ границите на бъдещото селище. Мястото, което останало незаорано, било осветено, а кръгът "затворен" по друг начин хората - построили там параклис и го нарекли "Св. Лефтера" (Св. Марина), но и до днес местните го наричат "Малката църквичка".

Така, според преданието, е основано едно от най-китните села в Странджа планина. На 64 км от Бургас и на 14 км от Малко Търново, сгушено между вековни и дъбови гори, заобиколено от долмени и могилни некрополи от времето на траките, Бръшлян излъчва особено очарование.

В околностите му се намират и митичните поляни с лечебното растение росен, за което се носи поверието, че има чудодейна сила в определено време от годината.

Заради десетките запазени къщи и ансамбли от 17, 18 и 19 век, селото е обявено за архитектурен и исторически резерват. 76 от къщите му са обявени за архитектурни паметници на културата с национално или местно значение.

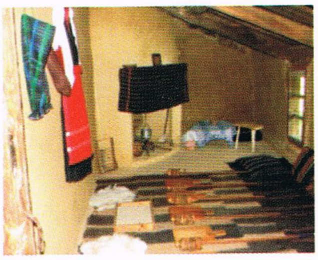

МАЛКО ТЪРНОВО
Легенда за Големия врис

Легендата разказва, че някога в Странджа живеели диви жени-самовили. Тези жени били голи, с коси до земята и от повитака (повет) правели люлки за децата си. На хората не се показвали. Преди да бъде застроен град Малко Търново, тук било "на самовилите тързулката" («терзулка» - така странджанци наричат обвивно субтропично растение с шипове (Smilax exela) и дребни червени плодове, събрани на кичур).

Изворът на Големия врис бил ограден от цяла гора малки и големи трънаци, достигащи 10-12 м. Те били толкова гъсти и така оплетени с повет и диви лози, че правели мястото непристъпно за хората. В това тайнствено и непристъпно място живеел духът на водата (топък) - голата жена. Тя се показвала само тогава, когато някой се опитвал да размъти или замърси извора. Имало и такива, които искали да изсекат гъстата гора, но от дънерите веднага израствали млади издънки, високи по един-два метра. Хората пазели свещения извор. Водата в него никога не пресъхвала.

Казват, че когато покрили извора и зазидали басейна му с големите каменни блокове, духът на водата - голата жена, го напуснал. А може би още е там...

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

"Efsaneler yolu-Sürdürülebilir tarihi turizmin geliştirilmesi için yeni ortaklıklar kurulması " CB005.1.23. 107

ISTRANCA EFSANELERIN YOLU

Projeye, Interreg-IPA Bulgaristan-Türkiye SÖİ Programı Aracılığıyla Avrupa Birliği tarafından eş-finansman sağlanmaktadır.

EUROPEAN UNION

ISTRANCA (YILDIZ DAĞI)
Mistik ve manyetik

Istranca Dağı tarihi-coğrafi bölge olan Trakya'nın doğusunda yer almaktadır. Güneydoğu Bulgaristan'ın ve Türkiye'nin Avrupa yakasının bir kısmını kapsamaktadır. % 35'i Bulgaristan, % 65'i Türkiye topraklarında bulunan Dağın toplam yüzölçümü 10.000 kilometre karedir.

Burada efsaneler gerçeklerle, bilim ise mistisizm ile iç içedir. Istranca'da sayısız sır ve gizem gizlidir. Buradan birçok halk geçmiş, yaşamış, inşa etmiş, yıkmış yağmalamış. Böylece dağın benzersiz tarihi yazılmış.Dağın güzelliğinde ve sihrinde eski çağlardan bugüne dek her dönemden bir şeyler bulanabilir. Atlantalılar ve Trakların kazdıkları yeraltı tünellerin olduğuna dair veriler var. Yeti ile 20 saniye süren karşılaşma gerçekleştiği ve akabinde varlığın havada kaybolduğu anlatıları var. Istranca'da gömülen ve define avcılarının hala aramaya devam ettikleri sayısız hazinelerin var olduğu iddia edilmektedir.Dağın çeşitli bölgelerinde meydana gelen başkaca insanı hayrete düşüren hikâyeler anlatılmaktadır. Birçok coğrafi ve yerleşim yerlerinin adları, zamanın da ötesinde gizemli olaylarla bağlantılıdır.

Istranca'nın eski adları:

- ✓**Tratonzos, Salmidessos**
- ✓**Mons Astikus (Astikusların Dağı)**
- ✓**Hemimont (Kızıl Dağ)**
- ✓**Paroria**

Bu derleme ile hem Bulgaristan tarafında, hem Türkiye tarafında ziyaretçilerin ilgisini mistik yerlere çeken Istranca Dağı'nın sırlarının açığa çıkarılmasına çalışılmaktadır. Bu derleme sayesinde dağın cömertçe sunduğu romantizm, mistisizm ve ilkelliğe ilgi gösterenlerin artacağına inanıyoruz.

BAŞLANGıÇ
Dağın oluşmasına ilişkin efsane

Uzun zaman önceymiş. O kadar uzun zaman önce ki masallar dahi henüz kurgulanmamış. Güzel bir kız yaşıyormuş. Gözleri yıldız ve saçları denizköpüğü gibi, dudakları Mayıs ayındaki çilekler gibi tazeymiş. Adı Istranca imiş. Birçok genç onunla evlenmek istemiş, fakat ağabeyi olan Balkan Dağı hiçbirini kız kardeşine yakıştıramamış. İşte o zaman Istranca, soyundan kopup Doğu'ya doğru yola koyulmuş. Gezmiş dolaşmış ve sonunda yeşil çayırları, berrak nehirleri, kayın ve meşe ağaçlarına hayran kaldığı bir yer bulmuş. Karar vermiş: işte burası evim olacak! En yakın ve sadık arkadaşlarını çağırmış ve bu güzel diyarda onlarla birlikte yaşamaya başlamış.
Gitgide başka insanlar da gelmiş, köy büyümüş. Istranca herkesle ilgileniyor ve kötülüklerden koruyormuş, insanlar ise onu dinliyor ve bir dediğini iki etmiyormuşlar.
Arada bir çoban kılığına bürünüp atını dizginler, denize kadar atı koşturuyormuş. Denizin tuzlu ve taze sularına gömülüyor, suyun okşamalarına kendisini bırakıyormuş. Dönüş yolunda karşılaştığı insanlarla sohbet ediyormuş, hayvanlara nasıl bakmaları gerektiği, tarlaları nasıl işleyecekleri gibi konularında nasihatlerde bulunuyormuş.
Kısa sürede güzel ve cesur bir kız olduğu şöhreti uzak diyarlara kadar yayılmış. Dünyanın dört bir yanından her gün onu gelin olarak istemeye gelenler oluyormuş. Fakat Istranca kendisine laik kocayı bir türlü bulamıyormuş.
Bir gün güçlü Arap atları üzerinde siyah derili erkeklerden oluşan büyük bir heyet gelmiş. Başlarında cildi antrasit tenginde, gözleri parlayan, güçlü vücutlu, altın ve değerli mücevherlerle süslenmiş kralları bulunuyormuş. Istranca'yı krallarına eş olarak istemişler ve onsuz geri dönmeyeceklerini beyan etmişler. Taleplerinin reddedilmesi mümkün görünmüyormuş.
Istranca uzak diyarlara gelin gitmeyi istemese de kaçıp gizlenemiyormuş. Arkadaşları onu nasıl savunacaklarını bilememişler.
Herkesin ne yapılabileceğini düşündükleri bir anda birdenbire gökyüzü kararmış, siyah bulutlarla kaplanmış, her taraftan gök gürültüsü duyulmaya başlamış. Bilinmeyen bir güç yeri göğü sarsmış. Deniz göğe kadar yükselmiş, nehirler vadilere dolup taşmış, yeryüzü ise kadın göğsü misali katlanmış.
Fırtına esip gürlemiş... Her şey yatıştığında beklenmeyen misafirlerden eser yokmuş. Denizin berrak suları siyah ve bulanık hale gelmiş. Yeryüzünde ise tepeler ve vadiler, kayalar ve kumullar oluşmuş. Güneş yeşilin binlerce tonunda zirveleri ışığı ile okşuyormuş. Garip ve görkemli, buraya yerleşen ilk kişi olan Istranca'nın adını verdikleri yeni bir dağ meydana gelmiş.
Aynen kız gibi insanı büyüleyen bu dağ bugün de eşsiz güzelliği ile büyülemeye devam etmektedir. Bu nedenle buralara uzaktan yakından insanlar akın ediyor, Gölgelerinde dinlenmek, nehirlerinde serinlemek, şarkılarını dinlemek için... Veya sadece tadını çıkarmak için!

Büyük Ayazma
Nestinarların vatanı

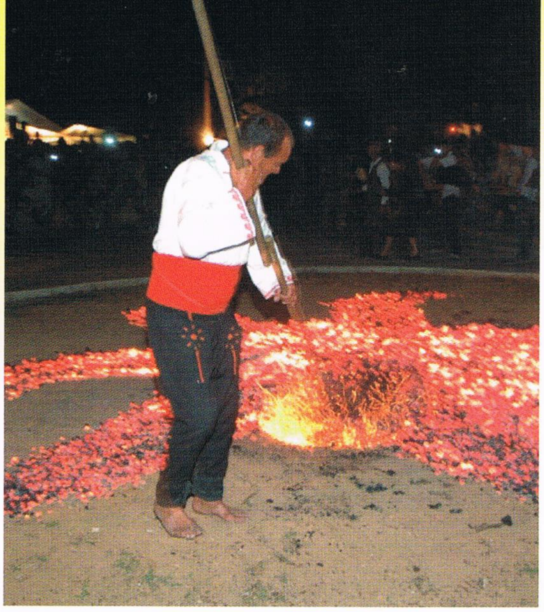

Nestinarstvo geleneği yalın ayakla kor üstünde dans etmektir. Danstan sonra nestinarların ayaklarında herhangi bir yanık olmaması bu geleneğin en önemli sihridir.
Tarihçiler eski şaman geleneği olan nestinarstvoyu Traklar döneminden kaldığını öne sürmektedir. Ancak efsaneler, her biri Vlahov Dere mevkiinde bulunan Büyük Ayazma ile ilgili başka hikayeleri karşımıza çıkarmaktadır.
Efsanelerden birine göre eski çağlarda Büyük Ayazma yakınlarında bulunan bir köyün sakinleri ateş üstünde yürüme fenomenine sahipmiş. Tanrı ile iletişimleri olan bu kişiler Büyük Ayazma'daki büyük alanda (horon yeri) kutsal nestinar faaliyetini icra ederlermiş. Her insan, Tanrı tarafından ateş üzerinde yürümek için seçilip seçilmediğini burada öğrenebiliyormuş. Nestinarlar bu köyden tüm Balkan Yarımadasına yayılmışlardır. Daha sonra sözkonusu ritüel Kosti, Bılgari, Gramatikovo, Slivarovo ve Kondolovo olmak üzere Istranca'nın sadece 5 köyünde muhafaza edilmiştir.
Diğer bir efsaneye göre ise bir gün Tanrı fanilerin inançlarını sınamak istemiştir. Büyük bir ateş yakmış ve insanlara ateşe girmelerini söylemiş. Buna bir tek Konstantin cesaret edebilmiş. Tanrı, Konstantin'e eş bulmak için sınamayı tekrar etmiş. Ateşe cesur Helena girmiş. Efsanenin devamında anlatıldığı üzere bu iki kişi daha sonra ölü bulunmuşlar. Konstantin insanlara "Ateş hazırlayın ve üzerinde yürüyün" dediği iddia ediliyor. Böylece ateş geleneği ortaya çıkmış ve Azizler Konstantin ve Helena'ya inanç doğmuş.
Her yıl Konstantin ve Helena Gününden önceki Pazar gününde (eski takvime göre 3 Haziran) beş nestinar köyünün sakinleri buraya toplanıyorlarmış. "Kardeşler" dedikleri farklı köylerden nestinar ikonlarını da beraberinde getiriyorlarmış. Bu ikonların ayazma suyuyla yıkanmasıyla mucizevi hale geldiklerine inanılıyormuş. Nestinarlar burada kendilerinden geçerek trans halindeyken kor üzerinde gece boyunca dans ederlermiş. Bazıları kehanetlerde bulunuyorlarmış ve bu kehanetlerin tamamı gerçekleşiyormuş. Yerlilerin iddialarına göre nestinar oyunlarının yapıldığı gün tüm ayazmalar "açılıyor" ve suları en çok şifa veriyor.
Anlatılara göre o günde sözkonusu yere bir geyik geliyomuş, dinlenmek için yere yaslanıyormuş, daha sonra iki aziz uğuruna kurban edilmek üzere gidip kurban taşına başını kendisi koyuyormuş. Bir yıl insanlar dinlenmesini beklemeden yorgun haldeyken geyiği öldürmüşler. O günden bugüne kurban ayini için geyik gelmez olmuş.
Nestinarlar,kenoi inançlarını "hüküm" olarak değerlendirmektedir. Bu hükmü yerine getirmek birkaç soyun sorumluluğudur. Bu soylar geleneği koruyup muhafaza etmektedir. Onlar sayesinde nestinarstvo geleneği yüzyıllar boyunca muhafaza edilmiş olup günümüzde UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Miras Listesine alınmıştır.
Nestinar Oyunları geleneğine 1947 yılında ara verilmiştir. "Istranca Doğa Parkı" Müdürlüğü'nün inisiyatifi ile 60 yıl sonra 2005 yılında nestinar köylerinden Büyük Ayazma'ya yürüyüş tekrar başlatılmıştır.
Büyük Ayazma Veleka Nehri'nin kollarından birisi olan Vlahov Dere mevkiinde bulunmaktadır. Bu yere beş nestinar köyünden işaretlenmiş patikalar üzerinden ulaşılabilmektedir.

Büyük Ayazma Veleka Nehri'nin kollarından birisi olan Vlahov Dere mevkiinde bulunmaktadır. Bu yere beş nestinar köyünden işaretlenmiş patikalar üzerinden ulaşılabilmektedir.

ORISTIA
Orestes'in şehri

İlkçağlarda Edirne'nin isminin Orestia olduğu bilinir. Mitolojide Edirne'nin kuruluşu ile sonuçlanan son derece ilgi çekici bir efsane anlatılır.
Orestes, Truva Savaşı'nın ünlü komutanlarından Agamemnon'un oğludur.
Agamemnon, gemileri ile Truva Savaşı'na katılmak üzere hareket etmeden önce farkında olmadan kutsal ve büyük bir geyiği vurmuştur. Buna kızan tanrılar Agamemnon'u cezalandırırlar ve yelkenleri dolduracak rüzgârları durdururlar.
Gemileri hareket etmeyen Agamemnon günlerce tanrılara yalvarır ve geyiği bilmeden vurduğunu söyler ve affedilmesini diler. Tanrılar tek bir şartla Agamemnon'u affedip rüzgârları serbest bırakacaklardır.
Agamemnon'dan, biricik güzel kızı İfigenia'yı kurban etmesini isterler. Ünlü komutan tanrıların bu istediğini yerine getirir.
Kızının ölümüne çok üzülen anne Klytamaestra, Agamemnon'u bir daha affetmez ve savaş bitiminde kocasının erkek kardeşi ile bir olup ünlü komutanı haince öldürür.
Çocuk Orestes bu cinayetin ardından saraydan alınıp başka bir yerde büyütülür.
Yetişkin olduğunda da saraya geri gelir. Gelenek gereği amcası ve annesini öldürerek babasının intikamını alır.
Orestes anne katili olduğu için çok büyük bir suç işlemiş, öç tanrıları peşine düşmüştür. Bu suçtan arınmak için de tanrılara yalvarmaya başlar.
Tanrılar iyi bir genç olan Orestes'in bu durumuna üzülürler ve ellerini üç nehrin birleştiği yerde yıkarsa, affedilip günahından arınacağını kendisine bildirirler.

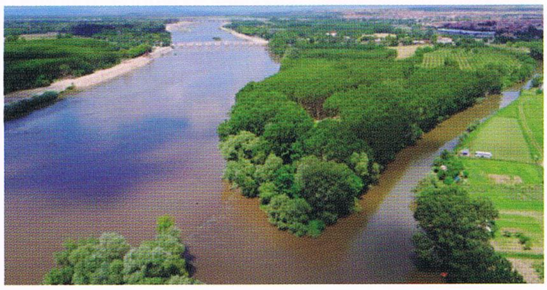

Uzun bir yolculuğa çıkan Orestes, Enez üzerinden Meriç nehrinin akış yönüne doğru yol alır ve Arda, Meriç ve Tunca Nehirlerinin birleştiği yeri bulur.
Burada ellerini yıkayarak günahlarından arınır.
Çok sevdiği bu topraklara da bir yerleşim yeri kurar ve buraya Orestia adını verir.
Orestia'nın bu gün Karaağaç'a yakın bir yer olduğu bilinmektedir.
Zamanla Orestia büyüyerek, bir Roma şehri ve daha sonra da Edirne adıyla bir Osmanlı payitahtı olmuştur.

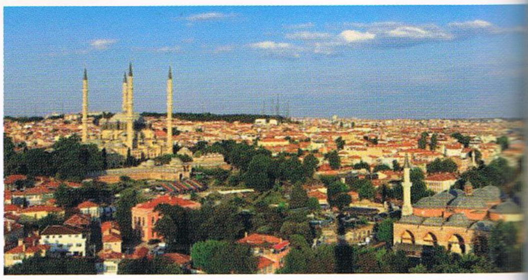

GÖL BABA EFSANESİ

Yaşlı bir adam, bir köye gelir Kapı kapı dolaşarak bir parça ekmek ister; ama kimse yardımcı olmaz Fakat bir eve geldiğinde kadın, ona; "Benim de ekmeğim yok Çocuklar da sürekli ekmek istiyorlar; fakat onları oyalamak için fırına tezek koydum" der Yaşlı adam da; "Biraz verirsen çok makbule geçer" der Kadın da; "Fakat onlar tezek Nasıl olur???" der Yaşlı adam; "Git, getir" der Kadın, gider ve fırını açar Bir de ne görsün! Tezeklerin yerinde ekmek vardır Ekmeği alır ve yaşlı adama götürüp verir Yaşlı adam, kadına; "Çocuklarını al ve benimle gel; ama sakın arkana bakma!" der Kadın, yaşlı adamla gider; ama dayanamayıp arkasını döner ve bakar Baktığı anda da kadın taşa dönüşür ve köy yok olur Bugün o köyün yerinde olan göle Gölbaba denilmektedir

İNDIPASHA
Suyun şifa gücü

Bulgaristan'ın en gizemli yerlerinden birisi İndipasha putperest mekanıdır. Buradaki şifalı suyun gücünden almak isteyen yüzlerce insan Istranca Dağı'nın derinliklerine, dağın ta kalbine kadar yol alırlar. Güzel görüntüler sunan Kaçul mekânına ulaşıldığında Trakların mistik kutsal yöresine sadece 4 kilometre kalır. Bu mesafe yürüyerek alınır, ama buna değerdir. Sıkı örgülü ormanlardan tırmanırken baş döndürücü manzaralar karşınıza çıkar. Neticede bilim-kurgu filminin içinde bulursunuz kendinizi. Kutsal mekân sürekli loş bir karanlığa bürünmüştür ve burası hiçbir zaman güneş ışığı görmez. Büyük bir kayadan ince su sızıntısı görürsünüz. Etrafınızı çevreleyen büyük kaya parçaları yosunlarla kaplıdır. Birkaç metre uzunluğunda sarmaşıkların yanısıra farklı renklerde olan ve sarkan elbise parçaları görürsünüz. Bu elbise parçalarını, hastalıklarını burada bırakmak ve kutsal mekânın şifalı enerjisinden faydalanmak isteyen ziyaretçiler bırakır. İnanca göre buraya gelen herkes şifalı sudan içmeli ve kısa süre de olsa düşünceleriyle baş başa kalmalıdır.

İndipasha'nın dört yüzyıl önceden bugüne dek ulaşan mucizeleri çeşitli efsanelerle konu olmuştur.
Efsanelerden birisine göre, Trak din adamları bu ıssız ve yerleşim yerlerinden uzak mekanda kurban adayarak geleceği tahmin ediyorlarmış. Sadece adanmış kişiler, kayalara oyulan güneş çemberlerini rehber tutarak bu mekana giden yolu biliyorlarmış.
İki yüzyıl geçtikten sonra İndipasha sırrı unutulmuş. Fakat bir gün yaşlı bir manda tesadüfen şifalı su ayazmasını bulmuş. Kutsal mekanın tekrar bulunmasına ilişkin efsaneyi yakınında bulunan Slivarobo Köyü sakinleri anlamaktadırlar.
Sahiplerine uzun yıllar hizmet veren bir manda yaşlanınca kör olmuş. İnsanlar mandaya acımış ve onu kesmek yerine ormanda özgürce dolaşmak için bırakmışlar. Birkaç gün sonra manda körlüğünden iz kalmamış şekilde geri dönmüş. Bir süre geçtikten sonra mandanın gözleri tekrar görmez olmuş, yine ormana bırakılmış ve birkaç gün sonra sağlıklı bir şekilde dönmüş. Birkaç kez mucizevi bir şekilde hayvanın görmeye başlaması neticesinde sahibi bu gizemi gün ışığına çıkarmaya karar vermiş. Mandayı takip etmiş ve temelinde "canlı suyun" toplandığı küçük bir göl olan kayaya ulaşmış. Manda bu sudan içince gözleri görmeye başlamış.
Günümüzde mistik İndipasha mekanı can veren suyu ile ünlüdür. Bilim adamları suyu incelemiş ve binlerce yılın birikimi sonucu oluşan kristal yapısını büyük ölçüde koruduğunu, bu nedenle sert bir su olduğunu tespit etmişlerdir. Yapılan analizler suyun bağışıklık, dolaşım, solunum sistemleri, duyu organları, kemik ve eklemler, bazı tümör ve anemiler ile kötü enerjilerde en güçlü şifa etkisi yaptığını göstermiştir.

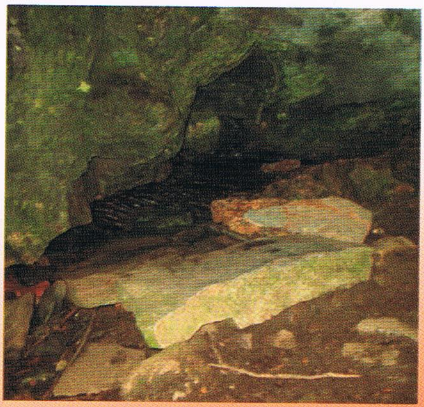

EDIRNE - KıRKPıNAR
Bitmeyen güreşin devam eden efsanesi...

Path of legends
Strandzha/Yildiz

1357 yılında Orhan Gazi'nin Rumeli'yi ele geçirmek için düzenlediği seferler sırasında oğlu Süleyman Paşa askerleriyle Edirne'yi geçici ele geçirdikten sonra Edirne civarında keşif akınına çıkar. Öncü birlik geri döner ve bugün Yunanistan topraklarında kalan Samona'da mola verir. 40 yiğit burada güreşe tutuşur. Saatlerce süren güreşlerde adları Ali ile Selim olan kardeşler yenişemez. Daha sonra Ahıköy yakınında aynı çift yeniden güreşe tutuşur ancak yine yenişeme ve solukları kesilerek oldukları yerde can veri 1361 yılında Edirne'yi feth eden Murat Bey verd emir ile aynı yılın yazında kırk yiğit akıncı anısına güreş düzenler. Bu düzenlenen güreş, "Kırkpı Güreşleri" adıyla tarihe geçmiştir. Bundan sonra yıl Hıdırellez günü Kırkpınar Güreşleri yapılma gelenek haline gelmiştir.

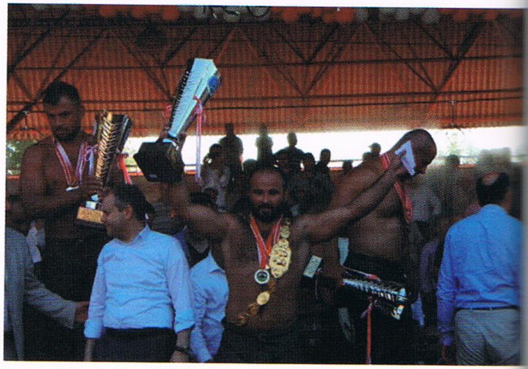

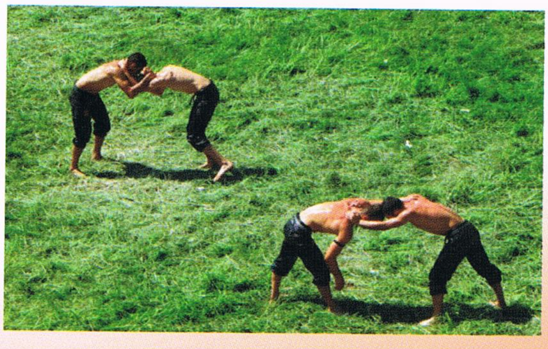

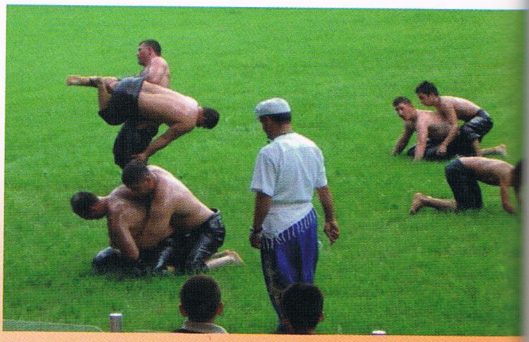

ATLİMAN
Atliman Körfezi Efsanesi

Istranca'nın Urdoviza Kalesinde bir ağa kızı olan Stana yaşıyormuş. Güzelliği uzak diyarlara kadar yayılmış. Geçtiği yerleri güneş ışıklandırıyor, bastığı yerelerde çiçek bitiyormuş.

Ülkenin hükümdarı Stana'yı kendisine eş olarak almak istemiş. Heyeti ile birlikte Urdoviza'ya gelmiş ve güzelliği karşısında eğilerek evlenme teklif etmiş. Kız umduğundan da daha güzelmiş.

Stana hem güzel hem de akıllıymış. Şart koşmuş güneşin doğuşundan batışına kadar atı ile dolaşabildiği kadar toprağı vergiden muaf tuttuğu takdirde hükümdar ile evleneceğini söylemiş. Hükümdar razı gelmiş.

Sonraki günün erken saatlerinde, gün doğmadan önce Stana kızıl atını hazırlayıp ağaçların yeşil tepelerine güneş ışığı vurduğu anda Istnaca Dağları ve vadilerinde atıyla son sürat yol almaya başlamış. 17 köyü dolaşabilmiş. Denize ulaştığında ay güneşin yerini almaya hazırlanıyormuş. Son gücüyle at kişnemiş ve bitkin halde sahilde yığılıp ölmüş. Stana da atının peşinde son nefesini vermiş, denizin köpüğü ise üzerini örtmüş.

Hükümdar çok üzülmüş ve sevdiğini kaybetmenin mutsuzluğu içinde verdiği söze sadık kalmış. Stana'nın anısına dolaştığı tüm toprakları vergiden muaf tutmuş. Bu bölgeye ayrıcalıklı yer anlamına gelen Haseki adını vermişler. Stana ve sadık atının son nefeslerini verdikleri körfeze ise Atliman demişler. Bu körfezin adı günümüze dek aynı kalmıştır.

Eski Urdoviza Kalesinin kalıntıları turistleri cezbetmekte, Kiten Tatil Merkezinin yalnızca 500 metre Kuzeybatısında bulunan güzel Atliman Körfezi ise onlara efsaneyi hatırlatmaktadır.

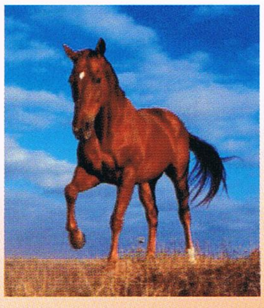

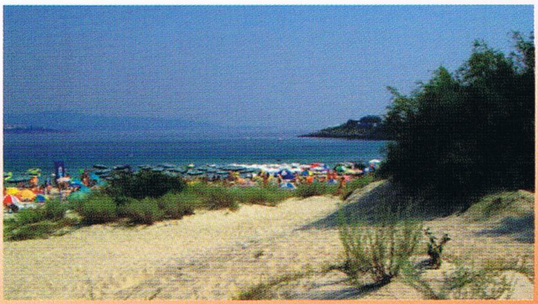

Ahtopol
Aşkın şehri

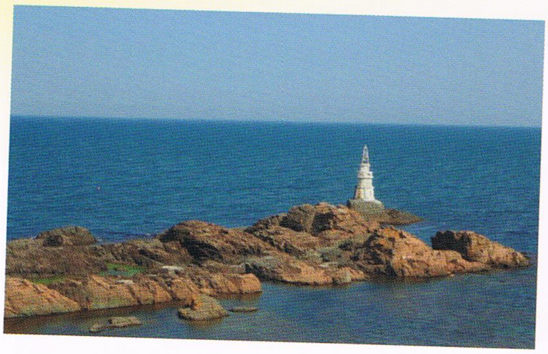

Denizin kıyısında Agatha adında güzel bir kız yaşıyormuş. Gözleri deniz derinliği rengindeymiş. Selvi boylu, mercan dudaklı olan bu kızın saçları asırlık meşe ağaçlarının gölgeleri gibi sık ve siyah imiş. Gülmesi tüm civarda yankılanıp insanları neşelendiriyormuş.
Bir gün, insan görünümünde sahile inen Deniz Tanrısı Poseidon"un oğullarından biri kızı görmüş ve ona kapılmış. Gözlerini Agatha'nın gözlerine yöneltmiş ve orada aşk sezmiş. Elini ona uzatarak
- "Ben Deniz Tanrısının oğlu Delphin. Seni sevdim!" demiş.
- Kız "Ben Agatha, Zeus ve Hera'nın kızıyım. Ben de seni sevdim" cevabını vermiş.
Elleri birbirine dokununca güneş daha parlak ışık saçmaya başlamış, deniz suları ise çalkalanan gümüşe dönüşmüş!
Hemen aynı gün Delphin babasından Agatha'yı kendisine eş olarak istemeleri için bir heyet göndermesini rica etmiş. Zeus öfkelenmiş ve oğlunu kovmuş.
Delphin ve Agata birbirlerini çok özlüyormuş. Delphin gece gündüz denizlerde deliler gibi dolaşıyor, oluşan büyük dalgalar sahildeki kayalara çarpıyor, denizciler ise böylesi hırçın bir denize açılmaktan çekiniyormuş.
Agatha ise gün boyunca odasında ağlıyor, akşamları sevdiği kukumav kuşu Agao ile dertleşiyormuş.
Delphin, aşkının hala o denli güçlü olduğunu ispatlamak için her gün Agatha'nın yanına bir sadık martı kuşu gönderirmiş. Agatha ise gözyaşlarıyla Agao'nun kanatlarını yıkayıp kuşu haberci olarak Delphin'e gönderiyormuş.
Günler geçiyormuş, fakat aşkları ilk günkü gibi gücünü koruyormuş. Delphin bir plan yapmış ve martıdan Agatha'ya gönderdiği haberde iki gün iki gece sonra babasını şifalı otlarla uyutmasını ve sahile inmesini istemiş.
Zeus derin uykuya dalınca Agatha en güzel kıyafetini giyerek belirlenen saatte sahile inmiş. Delphin süratli teknesiyle gelmiş ve sevdiği kızı deniz krallığına götürmüş. Kukumav kuşunun konduğu kayanın üzerinde beyaz bir saray boy gösteriyormuş. Delphin Agatha'yı eşi olarak bu saraya yerleştirmiş.
Aşkları o denli güçlüymüş ki evlerinin etrafındaki deniz sonsuza dek sakinleşmiş. İnsanlar gelmeye ve bu sahile yerleşmeye başlamış. Kısa sürede burada bir şehir oluşmuş. Adını aşkın şehri anlamına gelen Agapopolis koymuşlar.
Bu efsane, bugün adı Ahtopol olan şehirde nesilden nesle aktarılmaktadır.

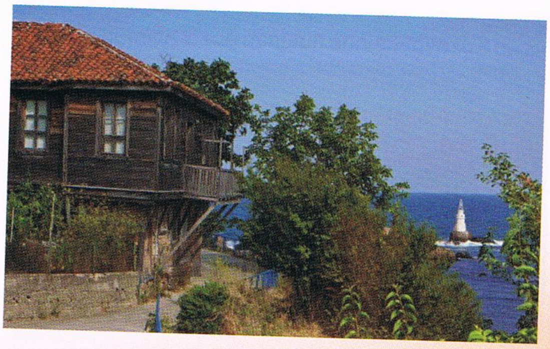

BASTET'IN MEZARı

Kedi başlı tanrıçanın lahit mezarı Dünya'nın sırrını koruyor

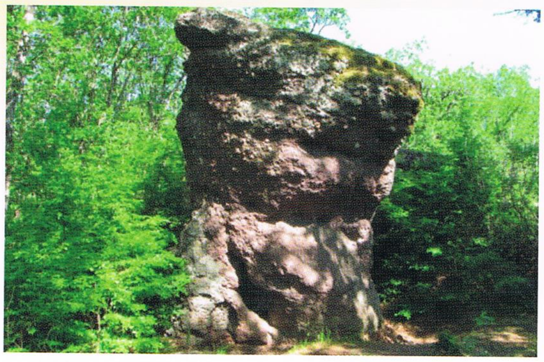

Istranca Dağının tüm gizemleri arasında en sihirlisi Mısır Tanrıçası Bastet'in lahit mezarı ile ilgili efsanedir. Efsaneye göre Bastet bir Trak prensesi imiş, kadın bedenli ve kedi başlı yarı-tanrı yarı-insanmış. Hayatının büyük bir bölümünü Mısır'da geçirmiş. Son arzusu doğduğu Istranca Dağına defnedilmesi olmuş. Müritleri görünen ve görünmeyen dünyanın sırlarına hakimmiş ve yüzlerini kedi maskeleri ile gizliyorlarmış.

Efsanede kedi başlı kadına ait mezarın Malko Tırnovo kasabası yakınlarında, Gradişteto mevkiinde bulunduğu, tonlarca toprak altına defnedilen piramit içinde siyah granit lahit mezar şeklinde olduğu iddia edilmektedir. Bazı kişiler bu kutsal yerin Kâinatta var olan diğer medeniyetlere açılan bir kapı görevi gördüğünü dahi söylemektedirler. Bu medeniyetlerle temas, insanlığın buna hazır olduğu zaman gerçekleşecekmiş. Diğer dünyalardan insanlarla iletişime geçmenin anahtarı Bastet'in lahit mezarında gizliymiş.

Yıllar boyunca define avcıları ve gizem severler Bastet'in mezarını bulmaya çalışıyorlar. Ancak Tanrıçanın ebedi uykusunu bozmaya kalkışan herkes korkunç bir şekilde lanetlenecekmiş.

Bastet'in Istranca'daki mezarı, Mustafa adında bir define avcısının hayvan derisi üzerine çizilmiş bir harita bulmasıyla 1981 yılından itibaren gündeme gelmiştir. Bu harita üzerinde geometrik şekiller ve hiyeroglifler çiziliymiş. Kimse haritayı çözemiyormuş. Haritanın sahibi tarafından Bulgaristan Bilimler Akademisine temsil edildiği söyleniyor. Daha sonra bu haritanın Kâhin Vanga'ya da ulaştığı belirtiliyor.

Vanga haritada Malko Tırnovo yakınlarında bir yerin işaret edildiğini, burada yeryüzünde bulunmayan materyalden yapılmış asa tutan bir kadının mezarının bulunduğunu belirtmiş. Vanga'nın anlattığına göre binlerce yıl önce denizyoluyla Mısır'dan gelen köleler, askerler ve üst düzey yetkililer beraberinde, üzerinde bizim bilmediğimiz yazıların yer aldığı siyah granitten yapılmış bir tabut getirmişlerdir. Bu tabutta Prenses Bastet bulunuyormuş. Bedeninin etrafında altın eşyalar ve silahlar yığılıymış. Gece karanlığında sessizce tabut derin bir çukura konularak bol miktarda toprak ile kapatılmıştır. Definde bulunan herkes hemen öldürülmüştür. Böylece sır suçsuz insanların kanıyla mühürlenmiştir.

Vanga "Bu lahit mezar bulunsa dahi, yazı okunamayacaktır. Oysa bu yazı çok önemli! Bu yazıda günümüzden iki bin yıl önce başlayarak iki bin yıl sonrasına kadar dünyanın tarihi yer alıyor" demiş.

Bu anlatılanları ispat edecek herhangi bir delil bugüne kadar bulunamamıştır. Kazılarda üçgen oluşturan birkaç güneş çemberi bulunmuştur. Taş üzerine oyularak işlenen bir dünya takviminin de bulunduğu, fakat gizlice yurtdışına çıkarıldığı söyleniyor.

Gradişteto mevkiinde tam olarak neler olduğu konusunda sadece tahminlerde bulunabiliriz. Kazıların yapıldığı yerin yakınlarında izahı edilemeyecek olayların meydana geldiği hala yerliler tarafından anlatılmaktadır. Belirli tarihlerde kayanın üzerine Bastet'in yansıyan gölgesini görenler oluyormuş, bazı insanlar ise bu yerde kendinden geçip kehanetlerde bulunabiliyormuş.

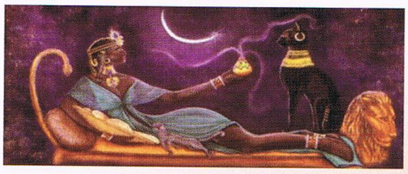

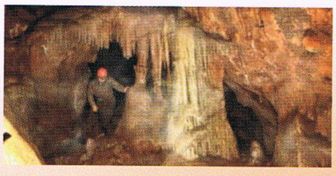

ELENA'NIN MAĞARASI
Ejderha'nın Byala Voda Köyünden Gelini

Path of legends
Strandzha/Yildiz

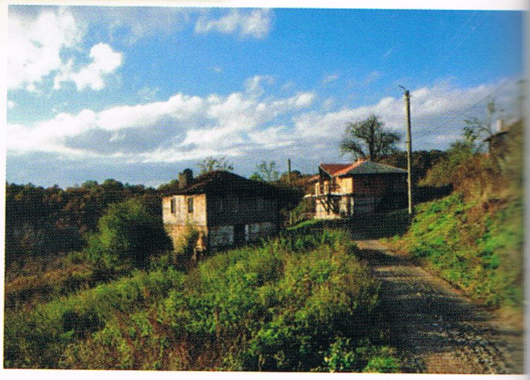

Istranca Dağında ejderhaların var olduğu yaşadıkları "dolmen" adı verilen evlerden anlaşılmaktadır. Her yerdeler.

Ejderhalar insanlarla birlikte yaşamaktaymışlar. Çoğu kez insan görünümündeymişler. Ejderha olup olmadıkları koltuk altlarında doğuştan var olan küçük kanatçıklardan anlaşılıyormuş. İnsanlarla birlikte oturup yer içerlermiş. Kanatçıklarını görmediyseniz insan olmadıklarından şüphelenmezsiniz. Fakat bu kanatçıklar uzun kollu geniş gömleklerin altında gizliymiş. Dişi ejderhalar da varmış. Onlar olağanüstü güce sahipmiş. Uçabiliyor ve fırtınalar yaratabiliyorlarmış.

Ejderhaların hepsi canavar değilmiş. Bazıları yakınında yaşadıkları köyün koruyuculuğunu yapıyormuş.

Aynen insanlar gibi ejderhalar da aşık oluyor, evleniyor, çocuk doğuruyorlarmış. Köylerden en güzel kızları ve en yakışıklı erkeklere gönüllerini kaptırıyorlarmış.

Byala Voda Köyünde Elena adında bir güzel yaşıyormuş. Horona katıldığında ayakları yerden kesiliyor, bütün vücudu harekete geçiyormuş. Arkadaşları ile birlikte alana oturduklarında tüm çiçekler açıyor, otlar yatışıyor ve onun için en yumuşak locayı oluşturuyorlarmış.

Köyün yakınlarındaki mağarada hayatını sürdüren ejderha Elena'yı görünce ona aşık olmuş. "Benim olacak" diyen ejderha hemen peşine düşmüş. Geceleri yakışıklı erkek görünümünde yatağına kadar gidiyormuş. Elena'nın dışında ejderhayı gören olmuyormuş.

Elena'nın horondan uzak durmaya başlaması insanları hayrete düşürmüş. Bir araya geldiklerinde şarkı söylemiyor, saçlarını renkli çiçeklerle süslemiyormuş... Gece gündüz ejderha aklındaymış. Yemek yemiyor, ejderhadan nasıl kurtulacağını düşünmekten uyku tutmuyormuş. Nereye gizlenirse gizlensin, ejderha onu yine de buluyormuş.

Bir Pazar günü kızlar yine horon tepmeye başlamışlar. Elena'yı da çağırmışlar. Yalvar yakar nihayet Elena ikna olmuş.

Meydanı horon havası kaplamış. Müziğe Elena da kendini kaptırmış. Tüm vücudu hareketlenmiş, ayakları yerden kesilmiş... Gözlerine herkesin büyülendiği o eski günlerdeki parlaklık geri gelmiş.

Ejderha, horon tepen Elena'nın yanına genç bir erkeğin yanaştığını ve Elena'nın ona gülümsediğini görünce dayanamamış. Gökyüzünü karartmış, rüzgârları bir araya toplayarak onları kasırgaya dönüştürmüş ve kasırgaya gizlenerek horona dalmış. Elena'yı gencin elinden aldığı gibi götürmüş. İnsanlar neler olduğunu anlamadan yine etraf sessiz ve aydınlık olmuş. Fakat Elena ortadan kaybolmuş.

Olaydan bir sonraki gün çobanlar Elena'nın horonda üzerinde taşıdığı al renkli önlüğünü mağaranın girişinde bulmuşlar.

Byala Voda Köyünden güzel Elena hakkında o günden bugüne hiçbir şey duyulmamış, görülmemiştir. Geriye ejderhanın onu götürdüğü mağaranın adı kalmış Elena'nın Mağarası.

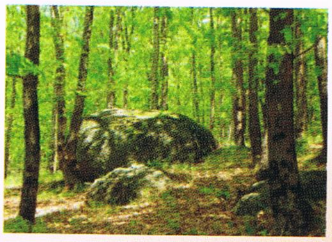

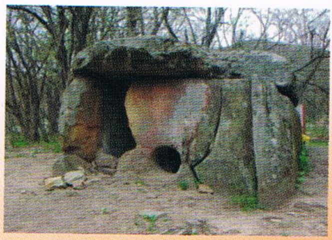

EDIRNE
Eğri minare ve çocuk

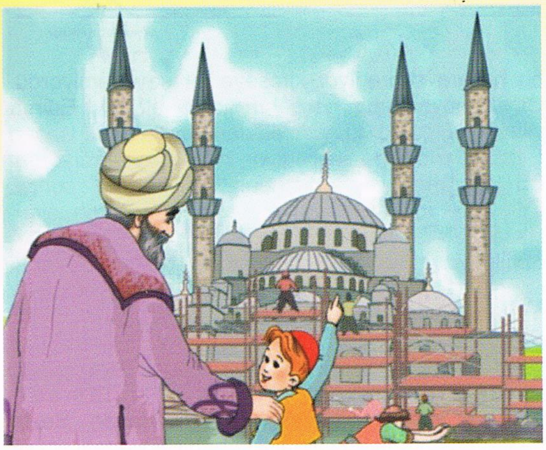

Edirne Selimiye Caminin yapımının bittiği sabah Mimar Sinan bütün ustalarını işçilerini toplar. Hepsi de elbirliğiyle gerçekleştirdikleri yapıyı seyrederken, mahallenin çocuklarından biri oradan geçer. Birçok adamın merakla baktığını görünce, o da onlar gibi ellerini arkasına bağlayıp durur. Aynı yerden bakmaya başlar. Çocuğu gören Mimar Sinan yanına yaklaşır. Sen ne dersin küçük diye sorar. Camimizi nasıl buldun, güzel olmuş mu? Çocuk, gözlerini kısarak baktığı minareyi parmağı ile gösterdi bak, o minare eğri olmuş dede der. O ana kadar sesi çıkmayan ustalarla işçiler, nasıl olur, parmak kadar çocuk nereden bilmiş diye homurdanmaya başlarlar. Mimar Sinan, elini kaldırarak, konuşanları susturur. Ustalar, çocuk doğru söyledi, der. Hepsi Mimar Sinan'ın yüzüne şaşkınlıkla bakarlar. Mimar Sinan aldırmaz. Kalfalarda birini yanına çağırır. Kalfaya, palanganın kalın ipini alıp çocuğun gösterdiği minareye çıkmasını söyler. İpi, üçüncü şerefenin üstünden minareye sıkıca bağlatır. Ucunun aşağıya sarkıtmasını ister. İpin ucu aşağıya ulaşınca adamlarına tutturur. Şimdi var gücünüzle ipe asılın, der. Adamlar bir anlam veremedikleri bu işi Mimar Sinan'ın buyruğu ile yaparlar. Mimar Sinan adamları ipe asılırken küçük çocuğun saçlarını okşayarak sorar; Nasıl küçük, minarenin eğriliği düzeldi mi dersin? Çocuk dikkatle minareye bakar. Adamlar, var güçleriyle ipe asılırlar. Neden sonra çocuk şimdi düzeldi der. Çocuk minarenin düzeldiğinden emin olarak yanlarından uzaklaşır. Çocuk gider gitmez kalfalarla ustalar Mimar Sinan'ın çevresini alırlar. Yaşlı Mimara biraz da kızarak, bu nasıl iştir? diye sorarlar. Minarenin dümdüz olduğunu bizim kadar sizde biliyorsunuz. Kendi elinizle ölçüp biçtiğiniz minareyi ne diye iple çektirdiniz bize? Böyle gülünç bir şey görmedik şimdiye kadar. Ak sakallı koskoca bir mimar bir çocuğun sözüne uyar mı hiç? Mimar Sinan gülümseyerek, bakar yüzlerine. Minarenin doğru olduğundan ben de eminim. İple düzeltilemeyeceğini ben de biliyorum. Ama bir çocuğun gözünde bile, Selimiye'nin özürlü sanılmasını istemem. Onun için yaptım bunu. Bundan böyle hiç kimse Selimiye'nin herhangi bir özrü olduğunu söyleyemeyecektir. Yüzyıllar boyunca eksiksiz bir yapı olarak anılacaktır. Ustalar o zaman, Mimar Sinan'a hak verirler. Bu bilgece davranışını yaşadıkları sürece unutmayacaklarını söyleyerek saygıyla elini öpüp kucaklaşırlar ve hep birlikte oradan uzaklaşırlar.

„TERS LALE" MOTIFININ HIKAYESI

Caminin müezzin mahfilinin mermer ayaklarından birinin altında ters bir lale motifi göze çarpar.
Rivayete göre, caminin inşa edileceği alan önceden bir lale bahçesidir. Ancak bahçenin sahibi burayı satmak istememiştir. En sonunda camiye bir lale motifi konulması şartıyla arsayı satmıştır.Mimar Sinan da lale motifini "ters" olarak yapmıştır.
Lale motifi bu arsada bir lale bahçesi olduğunu, ters olması ise sahibinin tersliğini temsil etmektedir
Edirne ve Selimiye Camii ile ilgili araştırmalarıyla tanınan gazeteci-yazar Halil Delice, ters lalenin sırrını şöyle anlattı: "Ters Lale, Selimiye Camisi'nin müezzin mahfilini ayakta tutan mermer direklerden biri üzerine kazınmış serçe büyüklüğünde bir lale motifidir. Bu ters lale günümüzde o kadar meşhur olmuştur ki, camiye gelenler, dünyada eşsiz eserdeki ihtişamı görmüyorlar, hemen ters laleyi aramaya başlıyorlar. Yani çok ilginçtir, ters lale, Selimiye'nin ihtişamını gölgede bırakıyor.

EDİRNE
Geyik boynuzu

Rivâyet edilir ki: Hasan Sezâî Efendi zamânında, Edirne'de, kötü yola düşmüş bir kadın vardı. Bir zaman bu kadın hâlisâne olarak tövbe edip, eski hâlinden vazgeçti. Sâlih ameller işlemeye başladı. Fakat, uygunsuz kimseler tarafından tedirgin ediliyor, rahat bırakılmıyordu. Bu kadın HasanSezâî'ye gelerek yardım istedi. O da, kadına dergâhta kadınlara mahsus kısımda kalabileceğini bildirince, bir oda tahsis edilip, kadın orada kalmaya, ibâdet ve tâatla meşgûl olmaya başladı.Bu arada boş durmayan fitneciler, Hasan Sezâî hakkında çirkin iftirâlar yaymaya başladılar. Daha da ileri giderek, bir gece dergâhın kapısına geyik boynuzu astılar. O ise bu hallere sabrediyor kimseye bir şey demiyordu. Geyik boynuzunu dergâhın içine aldırdı. Edirne vilâyeti günlerce bu dedikodularla çalkalandı. Hasan Sezâî Efendi yine sabrediyor, hiç ses çıkarmıyordu. Bu şâyiânın yayılmasından az zaman sonra Edirne'de müthiş bir uyuz hastalığı peydah oldu. Hasan Sezâî hakkında her kim iftirâ ve dedikodu etmiş ise ve her kim bu dedikoduları dinleyip kabûl etmiş ise, bu hastalığa yakalandı. Hastalık, bu sözlere adı karışmış olanlara yayılıyor, diğer insanlara bir şey olmuyordu. Hastalığa yakalananların bütün vücûtları yara bere içinde kaldı.Hiçbiri derdine çâre bulamadı. Affı ve merhameti pekçok olan Hasan Sezâî hazretleri onların bu hastalık sebebiyle şiddetli acı ve sıkıntı çekmelerine dayanamadı. Mübârek kalbi tahammül edemeyip, bir gece kılık kıyâfetini değiştirerek çarşıya çıktı. Kahvelerden birine girdi. Hiç kimse onu tanıyamadı. Uyuz olanlara yaklaşarak "Sizin derdinizin ilâcı Hasan Sezâî'dedir." deyip oradan ayrıldı. Ertesi gün dergâhın önü ana-baba gününe döndü. Hastalığa tutulan herkes çâre bulmak ümîdiyle dergâha koşuyordu. Hasan Sezâî Efendi, gelenlerden herbirine, onların dergâhın kapısına astıkları geyik boynuzundan kazıyıp, toz hâlinde veriyordu.

O tozu yarasına süren herkes Allahü teâlânın izni ile şifâ buldu. Bu arada herkes hatâsını anlayıp, yaptıkları iftirâ ve dedikodulara pişmân oldular, tövbe ettiler. Böyle bir dertten kurtulmuş olmanın verdiği sevinçle, bir sergi açıp üzerine para attılar. Toplanan paralarla dergâhın kapısına bir çeşme yapıldı.

TUNA KIZI: (KIRKLARELİ, PINARHİSAR)
Kaynarca deresi efsanesi...

Bir zamanlar Tuna boyunda sürüsünü yayan bir çoban, başkalarının tarlasına kaçan mor koçu çevirmek ister. Tarla ırmağa çok yakındır. Seslenir, çağırır, koçu döndüremez. Kırlarda; kendi bıçağı ile nakışladığı, özenle işlediği hiç elinden bırakmadığı bir değneği vardır. Kızgınlıkla onu koça fırlatır. Hayvan döner ama değnek de Tuna 'ya düşer.

Düşer düşmez de yitip gider. Çok üzülen çoban, arar tarar bir türlü değneğini bulamaz.Aradan yıllar geçer. Göçmen olarak Türkiye'ye gelen çoban, bir gün Kaynarca'dan geçerken Kaynarca Deresi'nin gözesine yakın kahve kapısında asılı bir değnek görür. Gözlerine inanamaz. Yaklaşır ve evire çevire bakar. Değnek yıllar önce Tuna'da yiten değneğidir. Merakla kendisini izleyenlere, bunu söylese de kimseyi inandıramaz. "Biz onu suyun gözesinde bulduk, nasıl olur?" derler. Çoban da değneğin bir ucundaki burgulu boşluğa ağasından aldığı hakları altına çevirerek yerleştirdiğini söyler.

Burgulu yeri açar ve altınlarına kavuşur. Yöre insanı, doğası, yaşamıyla göçtüğü yerlerle bağlantı kurmakta Kaynarca Deresi'ne "Tuna Kızı" gözüyle bakmaktadır.

Dev Hikayesi

Elena Teyze'nin cenaze için Kosti Köyüne gitmesi gerekiyormuş. At arabası ile yolculuk yapıyormuş. Bir ara, akşamın geç saatlerinde atlar bir yokuşta durmuşlar ve hayvanlar uzun süre yerlerinden kımıldamamış, sürücünün emirlerine aldırmamışlar. Gece yarısından bir dakika sonra atlar hızla nefes alıp vermeye başlamışlar. Yolcular atlardan birisinin üzerine korkunç bir devin oturduğunu görmeleriyle korkudan dilleri tutulmuş, Elena Teyze ise arabanın bir köşesine sinmiş. Den aniden konuşmuş ve "Bu kadar önemli bir iş için yolculuk yapmasaydınız, hayatta kalmazdınız!" demiş.
Bu sözleri söyler söylemez attan inerek dağda kaybolmuş, at arabası da yoluna devam etmiş.

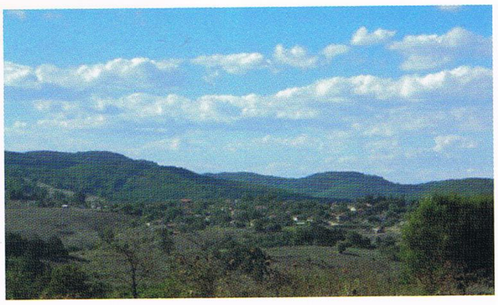

Duğa Eden Kaplumbağa

Stamat adında bir adamın bağında dikilmiş birçok meyve ağaçları varmış. Senelerden birisinde hiç yağmur yağmamış, erkenden sıcaklıklar başlamış. Meyve ağaçlarının verimli olması için suya ihtiyaçları varmış.
Bir sabah Stamat'ın eşi bir kaplumbağa getirmiş. Eşine "kaplumbağayı dalların arasına sıkıştıralım, o Tanrı'ya dua etmeye başlayacak ve hemen yağmur yağacak" demiş.
Demişler ypmışlar. Kiraz ağacının dalları arasına kaplumbağayı sıkıştırmışlar. Bir gün geçmiş, bir şey olmamış, ikinci gün yuvarlanmış, bir şey olmamış, fakat üçüncü gün sağanak Yağmur başlamış ve bitkileri sulamış.

Karakoncolos Keçi

Bekar biir genç adam Vizitsa Köyünden evlenmiş ve eşiyle birlikte çiftliğinde yaşamaya başlamışlar. Bir akşam, hala bahçede çalışıyorken, eşinin evde olmadığı hissine kapılmış. Adıyla çağırmış, ses seda yok. Birkaç kez evin etrafında dolaştıktan sonra sokağa çıkmış. Bir meleme sesi duymuş. Yürüdükçe melemenin geldiği yere yaklaşmış. Ağaca bağlı halde bir keçi görmüş. Adamın sürüsünden değilmiş. Keçinin bağını çözmüş ve evine doğru sürüklemiş. Bir ara keçinin birtakım kırmızı ipler ve kumaş parçaları çiğnediği dikkatini çekmiş. Karakoncolos Keçi'ye dönüşen eşinin önlüğünü çiğnediğini anlamış. Sabah horozların ilk sesiyle yine insana dönüşmüş. Bir aile olarak yaşamaya devam edip etmedikleri bilinmiyor.

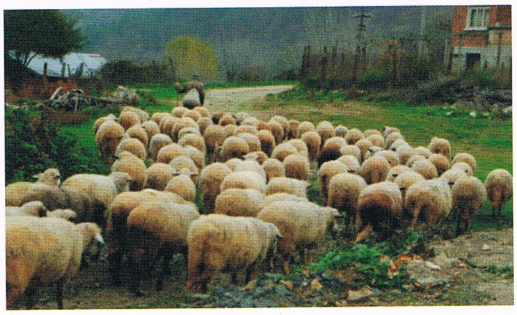

Paraların Hava Alması

Istranca'da defnedilmiş çok altın vardır. Bir ağacın dallarına asılı olan ve içi altın para ile dolu bir matara hikayesi de var. Bu matarayı yedi kez rüyasında gören sekizinci defasında ağacın da tam yerini öğreniyormuş. Efsaneye göre yılın belirli bir gününde rüzgâr altın paraları mataradan çıkartıyor, paralar birbirine vurarak ses çıkarıyorlarmış. Yerliler bu olayı "Paraların Hava Alması" olarak adlandırmaktadır.

Piskopos İlarion Nişavski'nin yeğeni olan Vizitsa köyünden Elena Kirova'nın hikâyeleridir. Torununun oğlu Dian Kirov anlatmıştır.

MIDIYA
Aya Nicola manastiri

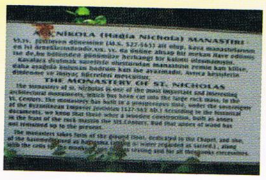

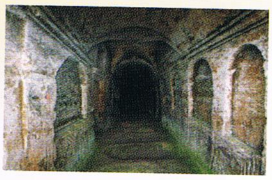

Kıyıköy beldesi Pabuçdere yolu üzerinde güney yamaçta beldeye 700 metre mesafededir. Bizans dönemi kaya manastırların en iyi örneklerindendir.
Aya Nikola Manastırı, kayalara oyularak meydana getirilen manastır üç bölümden oluşuyor.
Bunlardan birinci bölüm büyük bir kilise, ikinci bölüm kilise arkasındaki ayazma, üçüncü bölüm ise nartekse bitişik olan iki ayrı mekan var. Kayalar içerisine oyularak yapılan manastıra tuğla ve taştan ek yerler yapıldığı görülüyor. Ayrıca keşişlerin dinlenme ve ihtiyaçları için hücreler mevcuttur.
Manastır Kıyıköy 'de sarpa kayalıkların altına kurulmuş ve anlatılanlara göre denize ve yakınlard diğer birkaç manastıra yer altından bağlant varmış.
Kıyıköy'ün bir kilometre batısında bulunan ve "A Nikola" anısına yaptırılmış olan manastır, zam nında burada Aya Nikola heykeli Hıristiyan arasında"terleyen heykel" olarak bilinir ve terled zaman ona inananlarda mucizevi bir değişikl sebep olduğuna inanılırmış. Heykelin yüz yıl kad önce Ruslar tarafından çalındığı sanılmakta Burasıyla ilgili bir hayalet hikayesi de vardır. Hikaye göre bu manastırda görevli bir rahibe birine aş olmuş ve yasak filan dinlemeden evlenivermiş. Bunu üzerine de manastırı idare eden başrahip kendisin gelinlik giydirdikten sonra kafasını kesip öldürm bunu. Rahibenin ruhu da manastırdan ayrılmam Geceleri bu manastıra gidenler rahibenin ses duyabilirlermiş.

MUTLU
Bolca Nine efsanesi

"Son Avrupa seferini Arnavutluk üzerine yapmak üzere sefere çıkan Fatih Sultan Mehmet Han ve ordusunun yolu Bolca Ninenin yaşadığı suyu ve yeşilliği bol olan Mutlu Köyü'ne düşer. Ordu bu bölgede konaklarken bir gurup asker Bolca Ninenin evinin yanından geçer ve onun bir şeyler pişirdiğini görür. Askerler yemek için yanına gelirler. Bolca Nine de sayıları 100-200 veya daha fazla olan askerlere ocakta pişirdiği pilavdan verir. Bolca Nine askerlere pilav verdikçe pilav azalacağına fazlalaşmaktadır. Bu durum karşısında şaşıran askerler Ulu bir kadın karşısında olduklarını düşünür ve bu olayı Fatih Sultan Mehmet Han'a anlatırlar.
Padişah yanında komutanları ile birlikte Bolca Ninenin yanına gelir, onun ellerine sarılır ve kendisinden bir şeyler dilemesini düşünürken, Bolca Ninenin gözlerine baktığında, bu yüce kadının kendisinden bir şeyler istemeyecek bir doygunluğa, olgunluğa yükseldiğini sezer ve "dile benden ne dilersen" diye soramaz. Padişah bu olanların üzerine onun adını bile sormadan,-"Ey muhterem kadın bunda böyle senin adın BOLCA ANA olarak çağrıla, gelece neslimiz tarafından BOLCA NİNE olarak anıla" diyerek onun ellerini öper ve saygısını böyle ifade ede Padişah ziyaretini bitirip gitmeye kalktığında Bolca Nine ona; -"Padişahım, askerleriniz dinlenmek için geldiklerinde şu anda sizin de karşıda gördüğünüz kargılarını (atların kazıklarını) toprağa saplamışlard Emretseniz de askerlerinizin bu kargıları bu akşam burada kalsın, sabah olunca askerleriniz gelip alsın" der ve bu isteği padişah tarafından uygun karşılanır. Ertesi gün padişah, komutanları ve askerleri Bolca Nineye veda etmeye geldiklerinde, akşam toprağa saplı olarak bırakılan kargıların yeşererek birer fidan haline geldikleri görülür. Bu olay Bolca Nineye olan saygıyı daha da arttırır.Bolca Ninenin kendisinden hiç bir şey istemeyeceğini sezen padişah, yine de Bolca Ninenin bulunduğu korulukta birtakım çalışmalar yaptırmış ve burasının küçük bir zaviye haline getirilmesini sağlayarak bazı toprakları kendisine bağışlamıştır.

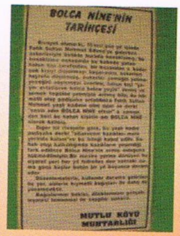

BRIŞLYAN
Yüzyıllar öncesinden kalan canlı hatıra

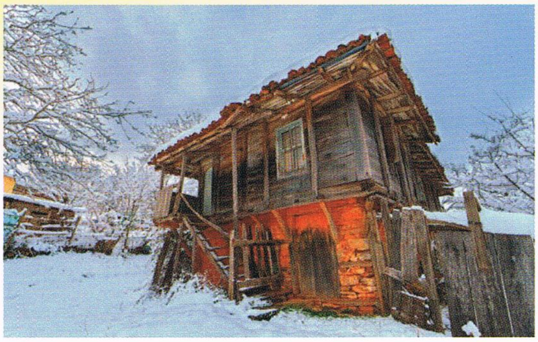

Eski dönemlerde, yaşadığımız bu toprakların sahipleri Traklar iken, bugün Brışlyan Köyünün bulunduğu yerde yerleşim yokmuş. Burada köy kurulması için özel bir törenin yapılması gerekiyormuş. Tam gece yarısı başlayarak horozların ilk seslerine kadar iki ikiz kardeş, iki ikiz öküz tarafından çekilen sabanla çember şeklinde toprağı sürmeliymiş.
Sabanla sürülen çemberin içinde kalan yer kutsanmış, "kültürlü" oluyormuş (çemberin dışında kalan yerin yabani kalmasına karşın) ve akabinde insanlar buraya yerleşebilecekmiş.
Ancak ilk horoz sesleri duyulduğunda kardeşlerin, yeni yerleşim yerinin sınırlarını oluşturacak çemberi kapatamadıkları görülmüş. Sürülmeyen yer yine de kutsanmış ve çember farklı bir şekilde, buraya bir küçük kilise inşa edilerek kapatılmıştır. "Aya Leftera" (Aya Marina) adı verilen bu kilise yerliler tarafından "Küçük Kilisecik" adlandırılmaktadır.
Böylece, hikayeye göre, Istranca Dağı'nda en güzel köylerden birisi kurulmuştur. Burgaz'dan 64 kilometre, Malko Tırnovo'dan 14 kilometre mesafede bulunan, asırlık meşe ormanları arasında konuşlandırılmış, Trak dönemlerine ait dolmen ve höyük mezarlarla çevreli Brışlyan Köyü'nün kendisine özgü cazibesi var. Köy çevresindeki gizemli alanlarda yetişen ve bir şifa bitkisi olan funda çiçeği (süpürge otu) için, özellikle yılın belirli zamanında mucizevi güce sahip olduğu inanılıyor.
XVII., XVIII. ve XIX. Yüzyılda inşa edilip korunabilen onlarca ev nedeniyle köy mimari-tarih müzesi ilan edilmiştir. Burada evlerin 76'sı ulusal veya yerel önemde mimari kültür anıtı statüsündedir.

MALKO TIRNOVO
Büyük Memba Efsanesi

Efsaneye göre bir zamanlar Istranca'da yabani kadın periler yaşıyormuş. Bu kadınlar çıplakmış, saçları yere kadar uzunmuş ve akasma otundan çocuklarına salıncak yapıyorlarmış. İnsanlara görünmüyorlarmış.
Malko Tırnovo'ya yerleşim gerçekleşmeden önce buralar "perilerin terzulkası" olan bir yermiş (Istrancalılar dikenleri olan ve püskül şeklinde kümelenmiş ufak kırmızı meyve veren astropikal sarmaşık bir bitkiye "terzulka" derler, Anadolu Saparnası).
Büyük Memba alanı 10-12 metre yüksekliğe ulaşan küçüklü büyüklü dikenli bitkilerden oluşan ormanlarla çevreliymiş. Bu orman o kadar sık, o denli akasma otları ve yaban bağları ile örülüymüş ki buralara insanın ulaşması mümkün değilmiş. Bu gizemli ve ulaşılması imkansız yerde suyun ruhu olan çıplak kadın yaşıyormuş. Kadın yalnızca birileri suyu bulandırmaya veya kirletmeye kalkıştığında ortaya çıkıyormuş. Bazıları sık örülmüş bu ormanları kesmek istiyorlarmış. Fakat hemen yerlerine bir-iki metre yüksekliğinde yeni filizler boy gösteriyormuş. İnsanlar kutsal memba suyunu koruyorlarmış. Buradaki su hiçbir zaman kesilmezmiş.
Memba havzasının üzeri kapatılıp etrafına büyük taşlar döşenince suyun ruhu olan çıplak kadının orayı terk ettiği söyleniyor. Belki de hala orada…

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

Path of legends- establishment of new partnerships for development of sustainable cultural-historical tourism CB005.1.23. 107

STRANDZHA
PATH OF LEGENDS

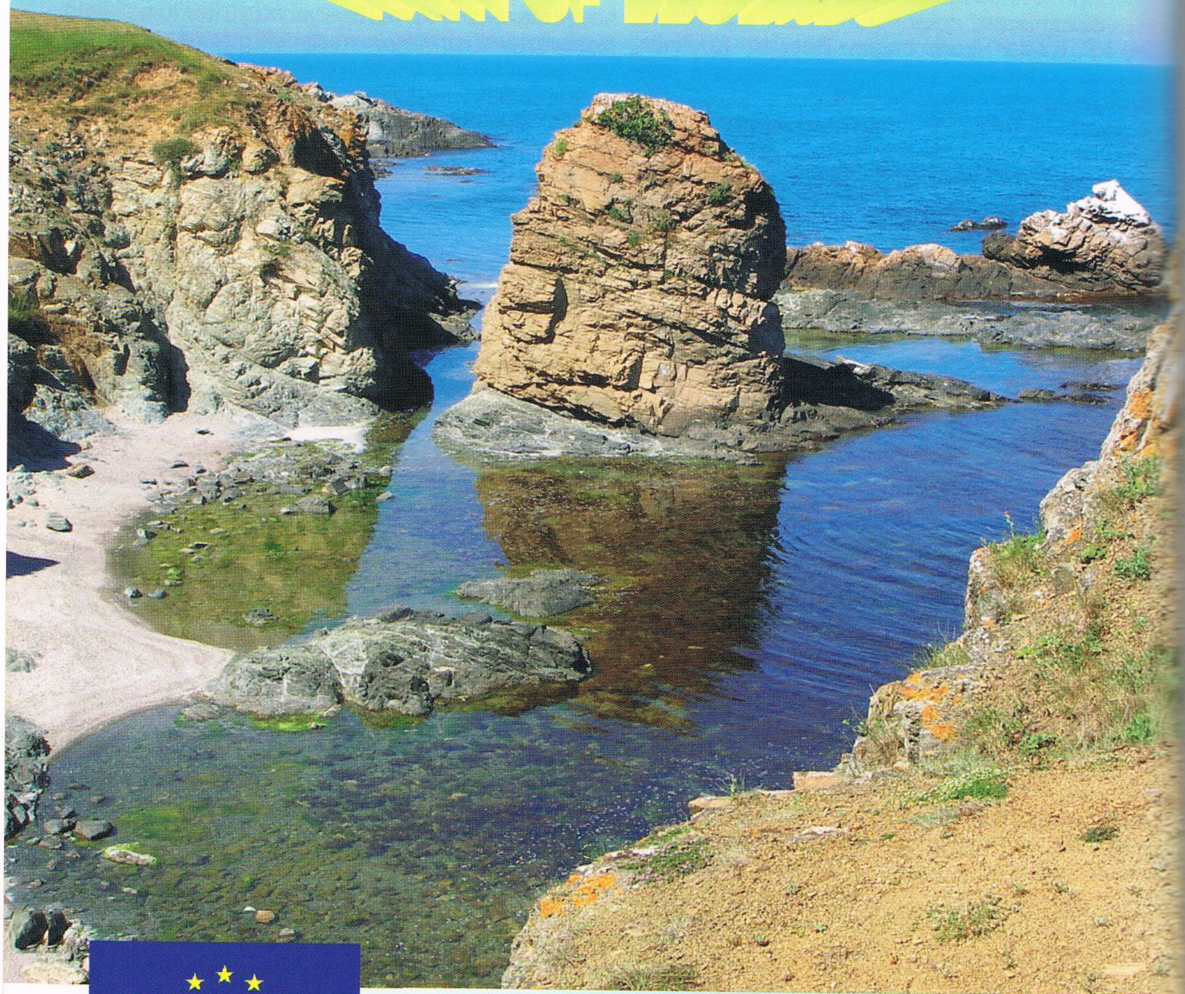

The project is co-funded by the European Union through the Interreg-IPA CBC BulgariaTurkey Programme.

EUROPEAN UNION

Strandzha is located in the eastern part of the historical and geographic area of Thracia. It covers part of southeastern Bulgaria and European Turkey. The total area of the mountain is about 10 000 km2, of which about 35% are in Bulgarian territory and 65% in Turkey

Here legends intertwine with facts, and science with mysticism. Strandzha hides countless secrets and mysteries. Many people have gone through it, lived, built and destroyed. But they also created its fabulous story.

The beauty and magic of this mountain has sealed a little of everything from ancient times until today. There are reports of underground tunnels built by the people of Atlantis and Thracians. It is known that some people might have seen Yeti, the meeting lastes 20 seconds before the creature dissolved in the air. Strandzha is said to have buried treasures, which hunters are still looking for. There are also other strange stories that happened in different places in the mountains. Many names of territories and villages are related to mysterious events, crossing time's boundaries.

This collection is an attempt to look into the mysteries of Strandzha - from Bulgarian and Turkish side, which provoke curiosity and attract visitors to its mystical places. We believe that this booklet will bring new admirers of romance, mysticism and primacy, which the mountain generously provides.

Old names of Strandja:

- ✓ **Tratonzos, Salmidesos**
- ✓ **Mons Asticus (The Mount of the Asti)**
- ✓ **Hememont (Red Mountain)**
- ✓ **Paroria**

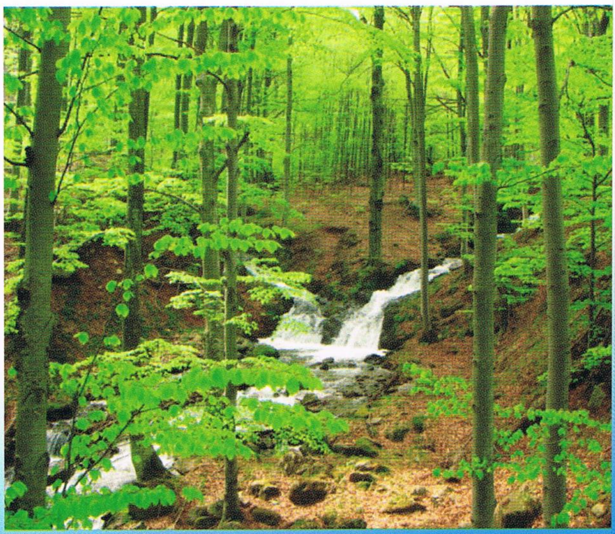

THE BEGINNING
A legend of the creation of Strandzha

It was a long time ago. It was so long ago that even the fairy tales were not yet invented. Then lived a pretty girl with eyes like stars, hair like a sea foam and lips as juicy as a strawberry. Her name was Strandzha. Many boys wanted her for a wife, but her older brother Stara Planina did not find anyone of them worthy. Then Strandzha decided to separate herself from her family and head east. She searched, wandered ... until she found a place that captivate her with its green meadows, its glowing streams, strong beeches and oaks. So she decided: "Here will be my home!" She called her closest and faithful girlfriends, and with them she lived in this beautiful region.

Gradually, other people came and the village started to grow. Strandzha took care of everyone, protecting them from evil, and they listened to her and followed her commands.

She often disguised as - a shepherd, and with her horse she rode right till the sea. There she dived in its salty freshness and left herself on the tenderness of water. On the way back she spoke to the people she met and advised them - how to care for the animals, how to cultivate the fields.

Soon, her glory of a beautiful and brave maid stretched over distant lands. Everyday matchmakers from different ends started come and to ask her to become their king's bride. However, Strandzha didn't find anyone worthy for her husband.

One day from a far and distant land a large group of black men arrived on strong Arabian horses. Their king was a well-built man with anthracycline skin, sparkling eyes and a strong body, all covered in gold and precious stones. The black men wanted

not leave without her. It was impossible to give up. Strandzha didn't even want to think of such a wedding in distant lands, but she couldn't escape. Her friends were so worried - how could they protect her?

And while everyone was thinking how to protect her, suddenly the sky filled with dark clouds, began to thunder and rumble everywhere. Unknown power shook the whole earth. The sea rose way up to the sky, the rivers overfloaded, and the land lifted and enfolded like a female breastplate.

The storm rumbled and rumbled ... And when everything became quiet, there was no sign of the uninvited men. The waters of the azure sea became black and turbid. Hills and valleys, rocks, and sand dunes were layed on the ground. The sun shone over peaks dyed with thousands of shades of green. A new mountain appeared - strange and majestic, which they named by the first settler in it - Strandzha!

The mountain, just like a maid, charmed and still fascinates with its tremendous beauty. That's why people come from close and distant land - to relax under her shadows, to refresh in the rivers, to listen to its songs ... Or simply to enjoy it!

THE "GOLIAMA AIAZMA"
The home of fire-dancers

"Nestinarstvo" is a dance with bare feet over the embers. After it the fire-dancers have no signs of burning on their legs and this is the biggest secret of the nestivarstvo.

Historians date the ancient pagan cult back to the time of the Thracians. Legends, however, tell other stories, each of which is related to the place, called Goliama Aiazma in the area of Vlahov Dol.

According to one of the legends, there was once in ancient times a village near the Goliama Aiazma, whose inhabitants were able to walk over the fire. They had a connection with God, and it was exactly on the horishte /the big meadow / of the Goliama Aiazma, where the priestly action was been carried out. Here, for the first time, one could understand that he/she is choosen by God to walk over the fire. From this village, the nestinars spread throughout the Balkan Peninsula. Later the ritual was preserved in only five villages in Strandzha - Kosti, Bulgari, Gramatikovo, Slivarovo, Kondolovo.

Another legend tells that one day God decided to test the faith of the mortals. He lit a big fire and told people to come in. The only one who dared to do so was Constantine. God repeated the test to choose Constantine's wife. The bold Elena entered the fire. According to the legend, the two were later found dead. However, the dead Constantine spoke to the people and told them: "Make fire and walk on it." This way the fiery ritual and the faith in the two saints Constantine and Elena were born.

Every year on the Sunday before the day of Constantine and Elena / 3 June in old style / the people of the five nestinar villages gathered here. They brought the "bratiata" - the nestinar icons from the different villages, which people believe to be miraculous after they have been washed with the water of the aiazmo. In trance, the fire-dancers dance all night over the embers, and some of them have prophetic prophecies that always came true. The local people say that on the day of the Nestinar Games, all the ayazms are "discovered" and their water is the most healing.

People also tell that on this day a deer always comes to rest and then goes to lay his head on the sacrificial stone to be sacrificed in honour of the two saints. One year people did not wait for the deer to rest, they killed it unprepared and weary. From this day on, the deer never came back again for a sacrifice.

Nestinars call their faith a "law", which is mandatory for certain families - guardians of the tradition. Through them the fire-dancing has been preserved over the centuries up to this day, when it was rated by UNESCO as part of the world intangible heritage.

The tradition of the fire-dancing games was interrupted in 1947. Due to an initiative of the Directorate of Natural Park "Strandzha", 60 years later - in 2005, the procession from the nestinar villages near the Goliama Aiazma was restored.

The Goliama Aiazma is located in arrea Vlahov Dol - the right tributary of Veleka river. The place is accessible from the five nestinar villages along marked paths.

EDRINE
The city of Orest

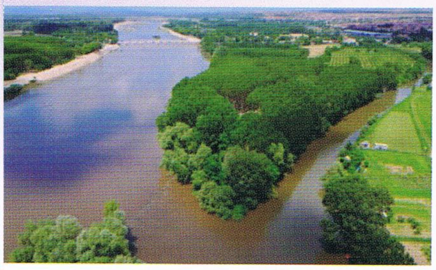

It is known that in ancient times the name of Edirne was Orestia. The legend associates this name with the mythological hero Orest and the founding of the city.
Orest is the son of Klimenestra and the famous commander of the Trojan War Agamemnon.
Before taking part in the Trojan War with his ships, Agamemnon killed a deer, which turned out to be sacred. The Gods became very angry and punished him they stopped the winds, which were about to move his boats. For days, Agamemnon prayed, apologized, assured that he had killed the animal without knowing it was sacred. Finally, the gods pitied him and promised to release the winds, but on one condition - to sacrifice his beautiful daughter, Ephigenia. The King of Mikena fulfilled this request and sacrificed his daughter.
The Klimenestra's grief of losing her beloved daughter was very deep. She did not forgive Agamemnon for his cruelty and organized his murder by drawing on her side in the conspiracy the king's brother. After the assault, she took her son, the little Orest away from the palace, to grow calm and free.

The time past, Orest grew up and returned to the palace to avenge his father's murderers. He killed his mother and his uncle and thus committed the greatest sin.
For a long time Orest prayed to the Gods the committed double murder to be forgiven and at the end the Gods pitied him. They said that if he washed his hands where the three rivers gather, he would be free from his sins.

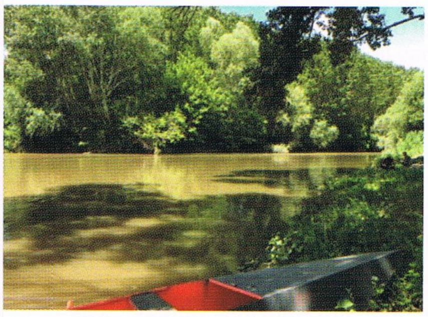

Orest went on a long ride from Enez and found the place where the rivers Arda, Maritsa and Tundzha meet. He washed his hands, cleansed his sins, looked around and liked what he saw. He decided to stay here to live, built a settlement and called it Orestia. With time, the settlement grew and become a city that centuries later bears the name of Roman Emperor Adrian Adrianoupolis. With the name Edirne the city became a capital of the Ottoman Empire.
Today, it is believed that the ancient settlement of Orestia was located not far from the Kuraagach district of Odrin.

Göl Baba

One day a saint arrived in a village. He went from house to house, begging for a piece of bread, but no gave him. In one of the last houses of the gate, a woman came out and told him: "I have no bread, my children are constantly asking, but there is none. To distract them, I put beef manure in the oven. "
The old man replied: "If you give me a little piece, you will do great good." The woman said, "How can I, I told you it is beef manure!" "Nevertheless, bring me some, bring me!," the old man asked.
The woman went to the oven, opened the oven's gate and what to see! Instead of beef manure - toasted warm bread! She took the brought it and took it to the old man. He accepted it and said, "Take the children and come with me, but do not turn back."
The woman went with the old man, but she could not help but look at her native village. She looked back and at the same time she turned into stone and the village disappeared. Today, the place where it was, is called Göl Baba.

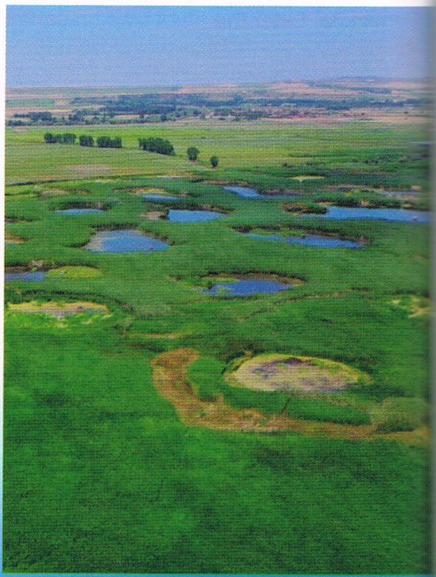

INDIPASHA
The healing power of the water

One of the most mysterious places in Bulgaria is the pagan sanctuary place Indipasha. To experience the healing power of its water, hundreds of people go deep into the Forest of Strandzha Mountain in its very heart. They pass through the beautiful area called Kachul and are only 4 km away from the mystical Thracian sanctuary. This distance one should go on foot, but the effort is worth it.
After climbing dense forests and enchanting scenes, they suddenly seem to be in a fantasy film. The sun has never reached this place - the sanctuary is always in semidarkness. A huge steep cliff with a thin stream of water, surrounded by large stone blocks with thick moss, lianas hanging a few feet away and ... pieces of colourful clothes. Visitors hang them on stones and trees to leave their illness here and to draw a healthy energy from this sacred place. It is believed that everyone should drink from the healing water and stay for a while alone with his/her thoughts.

Indipasha has been known for its miracles for more than four millennia and is associated with various legends.
One of the legends says that Thracian priestesses used the dank and distant place to make sacrifices and predict the future. Only the initiates knew the way here they oriented by the engraved solar rings on the rocks.
For two millennia, the mystery of Indipasha was forgotten, until the haze of healing water was accidentally discovered by an old buffalo. The inhabitants of the neighbouring village of Slivarovo tell the legend how the pagan sanctuary place was regiscovered.
The buffalo served its owners faithfully for many years, but as it get older it became blind. People pitied it, and instead of killing it, they let it out into the woods. A few days later the bull returned and was able to see. Time passed and the animal couldn't see again, it was released again in the woods and once more it returned healed. The miraculous sighting repeated several times, and its owner decided to unravel the mystery. He followed the bull and reached a cliff where a small pond of "living water" was gathered. The buffalo drank from it and was able to see.
Today the mystical Indipasha is famous for its life-giving water. Scientists have researched it and found that it has preserved in its crystalline structure many overlays over the millennia, from where its hardness comes. Analyses show that the water has the strongest healing properties over the immune, cardiovascular, respiratory, sensory system and bone-joint apparatus, as well as some types of tumours, anaemias and bad energies.

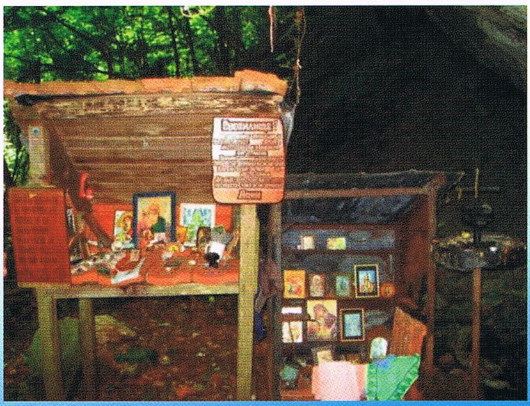

EDIRNE KIRKPINAR
The unending legend of the unfinished struggle

Path of legends
Strandzha/Yildiz

In 1357 during the campaign for the conquer of Rumelia, organized by Orhan Gazi, his son Suleiman Pasha, after the temporary capture of Edirne, went out with a front reconnoiter squad soldiers on the outskirts of the city with an investigative purpose. Going back, they stayed in the town of Samana, which is in today's Greece. While they were resting, 40 fighters from the squad measure their strength in combat. According to the legends, the race lasted for hours. Last, as winners, the two brothers Ali and Selim remained. The duel between them took place later on a meadow in the village of Achakoy near Edirne. The struggle went on all day and all night - on candles. They fought so fiercely that they both eventually fell dead from exhaustion.

After the conquest of Edirne in 1361 by Murad Bay, on his order fights were being organized in memory of the forty heroes from the summer of 1357. These fights are known in history as "Kirkpinar". Since then, each year on Hudules a tradition began- this is the day when the Greasy Fights Kirkpinar are organized. Through their nearly 7centuries of history, they have not been interrupted or revoked - neither during wars, nor for natural disasters.

Today, the Greasy Fights Kirkpinar are considered recreational and are included in the UNESCO list of preservation of the intangible cultural heritage. They are held each year in July in a special stadium with 1200 seats and last for 1 week. The fights are called greasy, because all fighters must rub their bodies with olive oil. Their clothing is scarce and differs from that of traditional athletes, and the most characteristic is the leather band for luck. The competitions continue throughout the day without interruption, accompanied by drums and zurnas* .

The leader of the fights is the aga and he pays for their conduct. The Aga* is the most important person, honored even more than the politicians are. He travels with a Mercedes, on which instead of a car number, with red letters is written "Aga of Kirknar". The Aga has the right to be in this role only three times, and his title is awarded against a solid amount of money.

At the entrance of the stadium, or, as they call it, the ermeidan, are placed monuments in full height of three former agas.

The Greasy Fights are accompanied by a traditional festival of folklore performances, a fair, a beauty contest and an exhibition of agricultural machinery. The interest in them has long passed the boundaries of Turkey. Every year there are viewers from Bulgaria, Japan, Greece, Italy, Belgium, the Netherlands, and some of them want to join the competition. However, this is impossible - the regulation does not allow foreign participants.

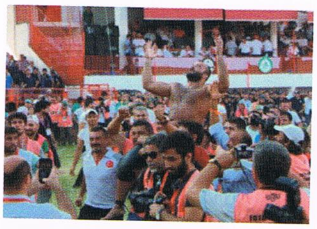

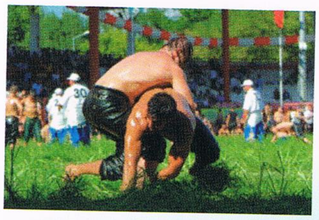

*Wooden brass musical instrument with a double reed plate in the sound extraction

*An honorific title for a civilian or military officer, or often part of such title, was placed after the name of certain civilian or military functionaries in the Ottoman Empire

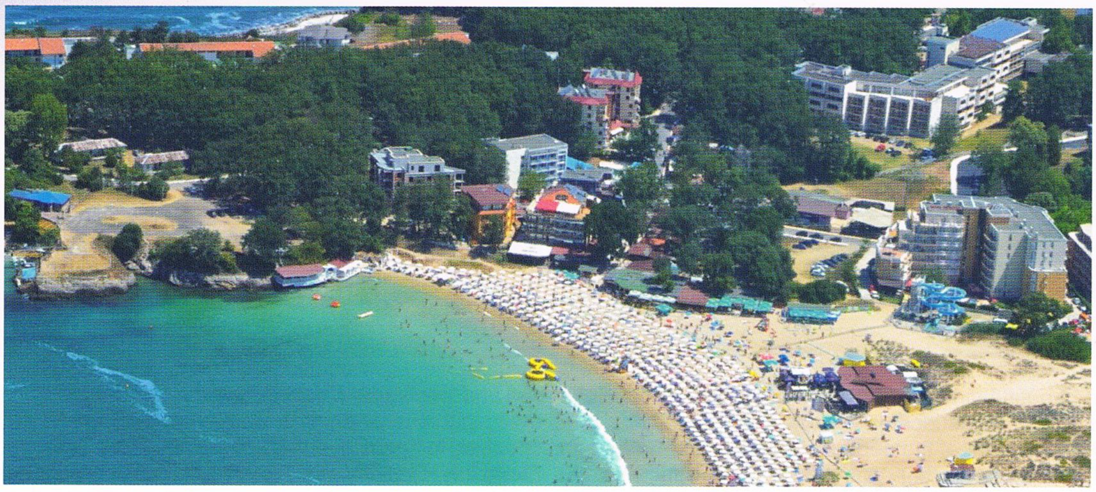

A boyar's* daughter, named Stana once lived in the village-fortress called Urdoviza in Stranzha. She was famous with her beauty in distant lands. Wherever she went - the sun shone, wherever her foot stepped a flower grew.

The ruler of the country decided to make her his wife. He arrived with his closest in Urdoviza and bowed to her, fascinated by her beauty - she was more beautiful than he could imagine. He asked her to become his wife.

The lovely Stana was also a clever woman - she set a condition: she would become the ruler's wife, only if he freed from all taxes the whole land that she could ride with her horse from sunrise to sunset. The ruler agreed.

Early next morning, still in dark, Stana saddled her horse with brown-red mane. As the sun lit the green tops of the trees, she rode her horse through the Strandzha meadows and valleys. She managed to pass through 17 villages. She reached the sea, where the moon was already preparing to replace the sun. With the last of its strength, the horse neighed and fell dead from fatigue on the shore. Stana followed him and also died and the sea foam covered her like a funeral shroud.

The ruler was very sad and unhappy that he lost his beloved, but remained faithful to the promise her gave to her. In her honor, he freed from taxes all the land that Stana had traveled, and called it Hasekia (the privileged land).

And the bay where Stana and her faithful horse died, called Atliman or the Horse Bay. Even today, the bay still carries this name.

The remains of the ancient fortress Urdoviza attract tourists and the beautiful Atliman, only 500 m northwest of the Kiten, reminds them of the legend.

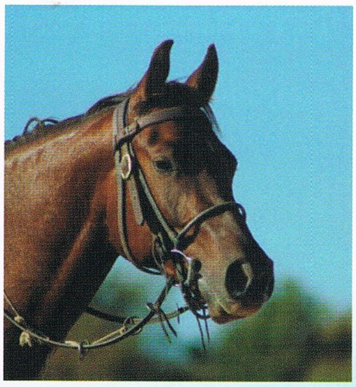

*A boyar was a member of the highest rank of the feudal Bulgarian, Kievan, Moscovian, Wallachian and Moldavian and later, Romanianaristocracies, second only to the ruling princes (in Bulgaria, tsars), from the 10th century to the 17th century.

AHTOPOL
The city of love

A beautiful girl named Agatha once lived in the place, where today is located the town of Ahtopol. Her eyes had the color of the depths of the sea. Her body-lean, her lips-coral, her hair-dense and dark like the shadows of centuries-old oaks. Her laughter could be heard in the most distant lands and people enjoyed it. Once one of the sons of the god of the sea Poseidon, who came off on the shore in human form, saw the girl and became enthralled by her. He stared in Agatha's eyes and saw love in them. He reached out to her and whispered:

- I am Delfin, the son of the god of the sea. And I love you!

- I am Agatha, the daughter of Zeus and Hera- the girl said. - And I also love you!

When their hands touched, the sun shone even more brightly, and the seawaters turned into splashed silver! On the very same day, Delfin asked his father a permission to marry Agatha. He sent a matchmaker. Zeus got angry and chased them away.

Delfin and Agatha grieved for each other. They did not experience any joy, only sorrow. Days and nights, Delfin dived into the sea, huge waves crashed into the coastal rocks, and the sailors did not dare to enter this sea and they said it was "inhospitable." Aga was crying every day in her chambers and in the evening she was speaking to her beloved bird - the owl Agao.

Every day Delfin sent to Agatha one gull to assure her that his love was still strong. In her turn, she washed the wings of Agao with her tears and sent him as a messenger to Delfin.

Many days passed but their love was still strong. Delfin came up with a plan and sent his commands to Agatha by a seagull: to put her father to sleep with herbs and after two days and two nights to come on the shore.

As Zeus fell asleep, Agatha put on her most beautiful dress and came on the shore at the appointed time. Delfin arrived and took his beloved one in the sea kingdom. There was a white palace on the rock where the owl alight. In it Delfin took her as his bride.

Their love was so strong that the sea around their home became calm and tame forever and ever. People came and settled down around the hospitable coast. Soon there they built a city. They called it Agapopolis, a city of love.

This legend is passed on from generation to generation in the city, which today is called Ahtopol.

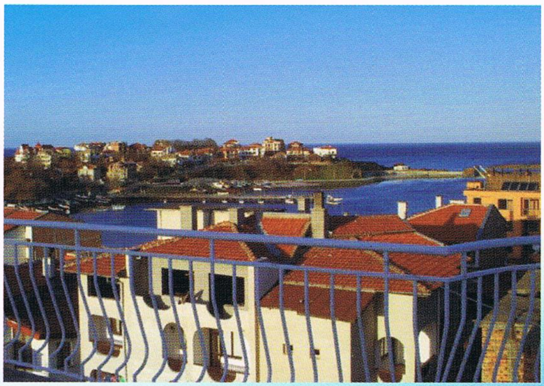
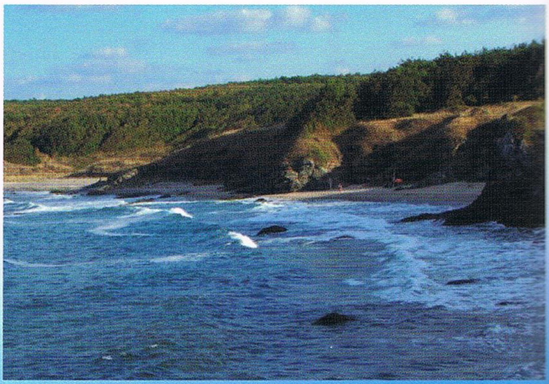

THE TOMB OF BASTET
The woman-cat's sarcophagus hides the secret of the world

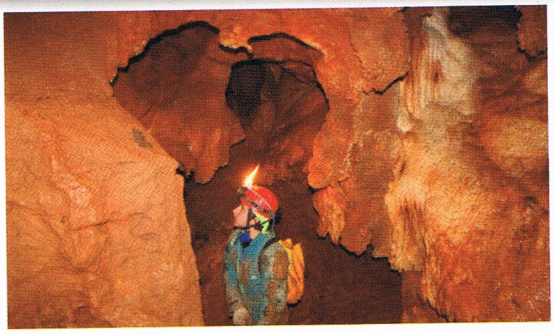

Of all the mysteries of Strandzha Mountain with the greatest magical charm is accompanied the legend of the tomb of the Egyptian goddess Bastet.
According to the legend, Bastet was a Thracian princess, a half-god-half man with a woman's body and a cat's head. She spent most of her life in Egypt. Her last will was to be burried in her native Strandzha mountain. Her followers were devoted to the secrets of the visible and invisible world and covered their faces with cat masks.
The legend says that the cat's grave is located near the city Malko Tarnovo, in the area, called Gradishteto, and is a black granite sarcophagus in a pyramid, buried under tons of earth. Some believe the sanctuary is a gateway to other civilizations in space. Contact with them would take place when humanity is ready for it. The key to communicating with people from another universe was hidden in Bastet's sarcophagus.
For decades, treasure hunters, adventurers, and mystery enthusiasts have been trying to find Bastet's grave. A terrible curse, however, weighed on anyone who tried to break the eternal dream of the goddess.
People started to talk often about Bastet's tomb in Strandzha after 1981, when a treasure-hunter named Mustafa found a map made of animal skin. There were drawings, geometric figures and hieroglyphs on it. No one could read the map. It is said that the owner gave it to the Bulgarian Academy of Sciences. Later the map reached the prophet Vanga.
Vanga managed to read the map and said that it points to Malko Tarnovo, where there is a grave of a woman holding a sceptre of extra-terrestrial matter. She reported that thousands of years ago, from Egypt came slaves, soldiers and important men, who accompanied a coffin of black granite, engraved with letters unknown to us. In it laid Princess Bastet. Gold objects and weapons were places around her body. During the night in full darkness, and with complete silence, the coffin was placed deep in the ground and buried under a large amount of earth. The people who did the funeral were killed immediately after it. Thus, the secret was sealed with streams of innocent blood.
"Even if they find this sarcophagus, they will not be able to read the letter. And it is very important! Because it records the history of the world - two thousand years before our time and two thousand years after" said Vanga.
Up to this date no confirmation of these words has yet been found. Several solar circles forming a triangle were found during excavations.
There is a rumour that a world calendar was being found, written on stones, which was secretly exported from the country. What exactly happened in the Gradishte area, we can only guess. However, even today local people are talking about an unexplained phenomena near the excavations. On certain dates some have seen the silhouette of Bastet on the rock, and others fell into trance and had prophetic visions.

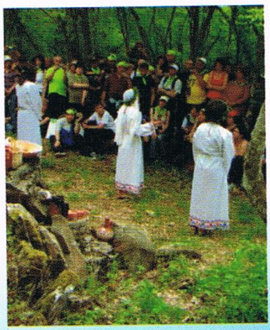
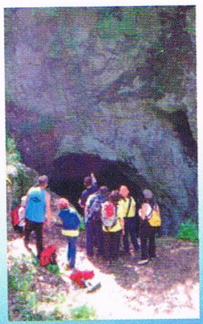

ELENINA DUPKA
The dragon's bride from the village of Byala Voda

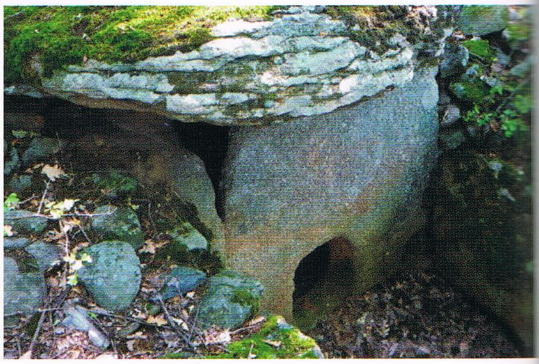

In Strandzha Mountain many dragons lived and this is proved by their houses called "dolmens". They are everywhere.

The dragons lived along the people, often in human form. The little wings, that they were born with, under the armpits, gave them out. The dragons sat down to eat and drink with people and no one suspected that they were not humans, unless people saw their wings, because they were always hidden under a wide long-sleeved shirt. There were also female-dragons. They possessed superhuman power- they could fly and cause whirlwinds.

Not all dragons were monsters. Some were guardians of the settlements where they lived.

Just like people, the dragons also fell in love, married and had children. They always fell in love with the most beautiful girls and boys from the village.

In the village of Byala Voda lived a beautiful woman, named Elena. As she danced in the round dance, she barely touched the ground and her whole body seemed to be ringing along with the song. As she sat with her companions on the meadow, all the flowers blossomed, and the grass lay down and made the softest bed for her.

The dragon, that inhabited the cave near the village, saw Elena and fell in love with her. "She will be mine"- he told himself and began to charm her. At night, he sneaked in her room, disguised as a handsome young man. No one but her could see him.

People wondered why Elena does not dance anymore. She did not sing any more, her vibrant and alive laughter was not heard any more, she did not put colorful flowers in her hair ... Day and night the dragon was in front of her eyes. She did not eat, she did not sleep, worried how to get rid of him. Wherever she hid, he found her.

One Sunday, the boys from the village once again started to prepare themselves for the round dance. They called Elena. They implored her, begged her, until she finally agreed.

The round dance started to form in the center of the village. Elena began to dance, enthralled by the music. Her slender waist moved along with the music, her feet began to move quickly ... Her eyes began to shine again with the same spark that captivated everyone. The dragon saw that Elena was smiling to the man next to her. He did not stand this. He darkened the sky, gathered the winds, twisted them into a whirlwind, hiding in it and rushed to the dance. He drew Elena out of the young man's hand and carried her away.

Before people realized what was happening, it became quiet and bright again. Elena had disappeared.

On the next day at the entrance of the dragon's cave day shepherds found the red robe, which the girl wore at the dance.

Nothing was ever heard, nor anyone saw the beautiful Elena of Byala Voda. Only the name of the cave in which the dragon took her remained - Elenina dupka.

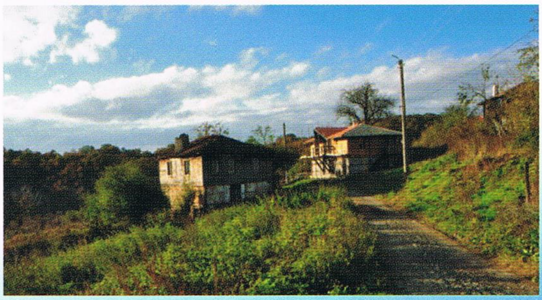

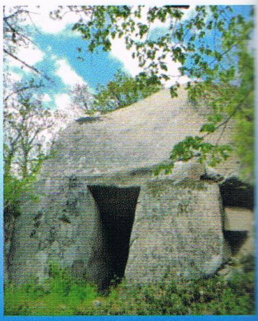

EDIRNE
The Leaning minared and the child

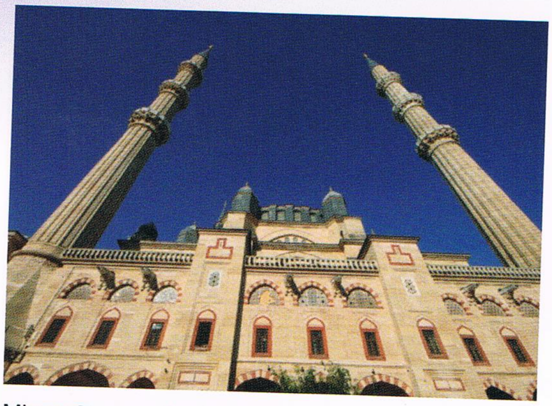

Mimar Sinan collected all his masters and workers in the morning when the construction of Edirne Selimiye mosque was over. As they were watching what they have all done in cooperation, one of the children of the neighbourhood passed from there. Seeing the men watching the mosque curiously, the child tied his hands behind his back like them. He started to watch at the same point.
Mimar Sinan approached the child. He asked: „What can you tell? What do think about the Mosque? Is it beautiful?" The child pointed the Minaret as he was looking with squinted eyes and said that Minaret was out of straight. The masters and craftsmen who didn't make a sound until then, they started grumbling saying „How come? How can a little child know about this?" Mimar Sinan put his hand up and told them to stop talking. And said: „Masters, yes, the child is right".
Everybody looked at Mimar Sinan with astonishment. Mimar Sinan ignored them. He called a worker near him and told him to climb the Minaret which the child pointed at with a thick rope of lifting jack. He made him tighten the rope around the Minaret. Then he asked the man to leave one of the end of rope down . When the rope reached the down, he told the other men to pull the rope as strongly as they could . The men obeyed what Mimar Sinan said, although it didn't make any sense to them. While the men were pulling the rope Mimar Sinan gave his head a stroke and asked : „What do you think, dear child, is it straight now ?" The child looked at the Minaret carefully. The men pulled the rope as strongly as they could. After a while, the child said: „ Now it is straight". The child moved away from them, being sure that the minaret is restored. As soon as the child left the masters and workers gathered around Mimar Sinan. They asked a bit angrily: „ What was that? You know as much as us that the Minaret was straight. Why did you make us to pull the Minaret which you measured yourself ? We had never seen such a ridiculous thing until now. How come an old architect with white beard counted on a child's word?"
Mimar Sinan looked at them smiling. „I was quite sure that the Minaret was straight. I knew that we couldn't make it straight by pulling it. But even in the eyes of a child, I did not want Selimiye to be considered defective. That's why I did it. From now on no one will be able to say that Selimiye had a defect. It will be referred to as a complete structure for centuries."
Then the masters approved.
They said that they will not forget his wisdom as long as they live, and they kissed his hands in respect and all together moved away from there.

The legend of "Upside down Tulip"

Extremely interesting is the motif about the upside down tulip, which is located beneath one of the marble props of the muezzin's lodge.
According to a legend, the land, on which the mosque was built, was in the past a tulip garden. The owner did not want to sell it. He finally agreed on one condition- there must be a tulip motif in the mosque. But the architect and engineer of the mosque, Mimar Sinan, put the tulip upside down.
The motif of the tulip shows that in the past this place was a tulip garden, and the fact that it is placed upside down is a symbol of the shrewishness of the gardener's owner.
The journalist, writer Halil Delighe, known for his studies of Edirne and the Selimiye Mosque, commented on the secret of the upside down tulip: "The upside down tulip is as big as a sparrow, carved under one of the marble props of the muezzin's lodge. Today this motif has become so popular that visitors in the mosque instead of enjoying the magnificence of the unique works, once they enter, immediately start looking for it. Actually, the upside down tulip outshines the splendor of Selimiye Mosque".
According to another legend, the place where the muezzin's lodge was, was owned by a woman named Lale. Though she has been offered many gold coins in exchange, she did not agree to sell it for a long time. Finally, she agreed, on a condition that there will be a sign in the mosque, which will refer to her. The motif of the tulip on the marble prop is a remembrance of this woman, but the fact that it is placed upside down is a symbol of her shrewishness.

EDRINE
The antlers

At the time of Hassan Sezay Efendi in Edirne, there was a woman who devided from the norm, but then began to repent and change her behavior. She asked Hassan Sezay for help. He offered her to stay with the dervishes and gave her room in the section reserved for women. She began to live there and spent her days praying.

Meanwhile, intriguers who had no other business, started spreading ugly slanders to Hassan Seza. One night they even put atlers on the door of the dervish cloister. Hassan Sezay was patient and did not tell anything. He ordered only to put the antlers inside. But the gossips continued to spread around the Edirne province.

A time past and a terrible infection of scab spread in Edirne. Everyone who was gossiping about Hassan Sezay and everyone who listened and believed those lies became ill with this disease and his body covered with wounds. Only the ones that spread the gossips were infected, the other people were fine.

Hassan Sazay was a merciful man, and when he saw the cruel suffering of the sick he could not stand. One night he changed his dervish garments and went to the charshia. He went into one cafe. No one recognized him. He approached the ones, who were sick and said to them: "The cure for your suffering is in Hassan Sezay." Then he left.

On the next day, in front of the dervish cloister, many people gathered hoping they will be healed. Hassan Sezay Efendi scraped the antlers, which the ill handed on the door earlier, and gave each one on them a little dust from the antlers. As they sprinkled a little bit of the dust on their wounds, they started to heal. The gossips understood their mistake, regretted of what they did and repented. Fulfilled with gratitude they gathered money and built a fountain in front of the door of the dervish cloister.

KIRKLARELI
The legend of Kaynardja River and the Danube girl

Once upon a time there was a shepherd girl who was feeding her flock on the banks of Danube River. One day she was trying to get back a purple ram, which had escaped from the flock and went into private field. The field was very close to the river. She should, whistled, but the ram did not come back. The girl had a crook, which she herself cut out with her knife and never shared. Angry, she threw the crook on the ram. The animal returned, but the crook fell into the river and disappeared.

Years past. The girl moved to Turkey. One day, passing through the Kaynardja River, she saw her crook, hanging on the door of a nearby café. She couldn't believe her eyes. She came closer, looked at it carefully and recognized it. This was her crock, lost many years ago in another river - the Danube. People around her were watching her curiously. And the girl wondered what to say to them. To tell the truth- no one will believe her - they have found the crook in Kaynardja River, far away from the Danube. Then she thought and told them about the money she had placed into the crook. Those were the money that her master had once gave her and she placed them in the cavity in the curved end of the crook. She opened the cavity and pulled out the coins.

Since then, the locals have been watching the Kaynardja River with the eyes of the girl from Danube and believe that nature connects people with the places where they have to move.

The legend of the giant

Grandma Elena had to travel to Kosti for a funeral. She travelled with a horse cart. At one time, late in the evening, the horses stopped on a steep slope and for a long time they did not move, nor they reacted to the commands given to them by the driver. A minute after midnight the horses began to breathe very rapidly.

The passengers saw that a monstrous giant was sitting on one of the horses and became struck dumb with fear. Grandma Elena hid in one end of the cart. Suddenly the giant spoke: "If you weren't travelling for such an important business, you would not stay alive!" Shortly after speaking these words, he got off the horse and disappeared in the woods and the horses continued on their way.

*The Goat-kallikantzaros**

One bachelor took a bride from Vizitsa and lived with her in his farm. One night, he still had work in the yard and it started to seem to him that his bride was not in the house. He called her by name, but she did not response. He walked around the yard several times, and when he came outside, he heard bleating. He approached closer and closer to this sound.

He saw a goat tied to a tree. It was not from his flock. He untied the goat and pulled her to the yard. He saw that it was chewing some red threads and pieces of cloth. It turned out to be the bride's robe, who had become a goat- kallikantzaros. After the sunrise she became a woman again. Whether they continued to live together as a family is not known.

*The kallikantzaros is a malevolent goblin in Southeastern European and Anatolian folklore.

The Turtle begger

There was one man, called Stamat. He had planted many fruit trees in his yard. One year there was no rain and the heat started early. The trees needed water to give good fruit.

Early one morning Stamat's wife brought a jelva*. She told him that if they place it between the branches of the threes, it would begin to pray to the Lord and immediately will start to rain.

So they did. They stuck the turtle between the branches of the cherry tree. On the first day - nothing, on the second day - nothing, but on the third day heavy rain started to rain and water the plantation.

* In some areas of Bulgaria, and more broadly in the Balkans, the turtle is known as "jelva, jolva, jelka or jelbaba"

The blowing of the money

There is a lot of buried gold in Strandzha Mountain. People also tell stories about one canteen, hooked on tree branch, that was full with money. Whoever dreams this canteen seven times, on the eighth time he will find the exact location of the tree. According to legend, in one day of the year the wind brings out the golden money from the canteen and they start to ring, hitting one another. Local people call this phenomenon "the blow of money".

Elena Kirova's legends from village Vizitsa, niece of Bishop Ilarion Nishavski. The stories are told by her great-grandson Dian Kirov

MIDIA
The Monastery of Ayia Nikola

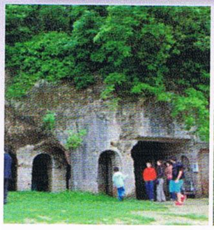

Near the former town of Midia, 700 meters away from the southern bank of the Pamuk Dere river, there is a Byzantine rock monastery called St. Nicholas / Ayia Nikola Maara /. The monastery is located to the west of the village of Kiykoy, 40 km. from Vise.
The cloister, carved into the rock, consists of three parts - a large church, a street behind it and a narthex adjacent to two separate rooms. There are also cellars for the rest of the monks.
The monastery was built under the steep cliffs of Kiykoy by embedding in the rocks with clearly visible brick and stone joints. It is connected with the sea and several other nearby monasteries. The monastery was built in memory of the miraculous St. Nicholas.
The statue of the saint from the rock monastery was known among Christians as the "sweating statue". Since water drops ooze on it surface, it was believed that the statue is miraculous and helps people who believe in the saint. A legend tells that hundreds of years ago the miraculous statue was stolen by the Russians.
According to another legend, a nun from the monastery fell in love and got married, breaking the ban for secular life. As a punishment, she was made to wear a robe that resembled a bridal dress and then was killed. Since then, the nun's ghost has not left the monastery. People who visited the monastery at night claim to have heard her voice.

MUTLU
The miracle of the generous old woman

Sultan Fatih Mehmet Ha went with his army for the last trip to Albania. On the way, they stayed in the area of Babaeski. In the nearby village of Mutlu, famous for its greenery and water, lived a generous old woman. Soldiers passed her house and saw that she was cooking something. They asked her if they could eat with her. They were over 100. The old woman agreed and fed them with rice. As they ate, instead of ending, the rice grew more and more. The soldiers were very surprised. They decided they saw a miracle and told Sultan Fatih about it.
The Sultan, along with his closest, visited the old woman. To express his gratitude towards her, he grasped her hands and said, "You can ask everything from me." He noticed how modest she was, and without asking her for her name, he said, "From now on, you will call yourself Boldzha Nine (abundance) and the next generations will know you by that name." Then, to show his respect and honor to the generous woman, the ruler kissed her hands.
When he left, Boldzha Nane stopped him with the words, "Sultan, when your soldiers came to me, they stuck a lot of wooden sticks in the ground to tie their horses to them, please tell them to untie them." The Sultan agreed.
On the next day everyone - the ruler, the commanders and the soldiers came to say goodbye to the old woman and were amazed: new green buds had emerged from the old sticks. Then everyone started to worship Boldzha Nine even more and to believe in her miraculous powers.

BRASHLYAN
The still vivid memory of the long-lived past

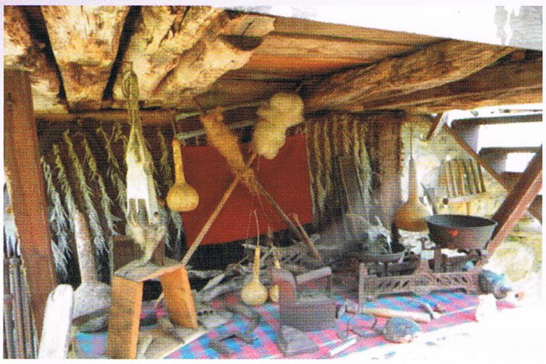

In ancient times, when the Thracians were the native inhabitants of our lands, there was no settlement at the place, which today is known as the village of Brashlyan. A special ritual had to be done to build the settlement. Exactly during a full moon, from sunset to the first cocks, two twin brothers had to plow in a circle with a wooden plough, drawn by two twin oxen. The space enclosed by the furrow became sacral, "cultural" (as opposed to the wild space outside it), and people would settle there.

It happened, however, that the first cocks started to crow, but the brothers failed to close the circle outlining the boundaries of the future settlement. The place, which was left uncovered, was illuminated and the circle was "closed" in another way - people built a chapel there and called it "St. Lefteris" (St. Marina). Even today, the locals call it "The Little Church".

Thus, according to the legend, one of the most beautiful villages in Strandzha Mountain was founded. The village of Brashlyan fascinates with a special charm, located 64 km from Burgas and 14 km from Malko Tarnovo, huddled between centuries-old oak forests, surrounded by dolmens and mounds of necropolis from the Thracian times.

In its vicinity are mythical meadows with the healing plant called rosen, which is believed to have miraculous power at a certain time of the year.

Because of the dozens of preserved houses and ensembles from 17th, 18th and 19th centuries, the village is declared an architectural and historical reserve. 76 of its houses have been declared architectural monuments of culture of national or local importance.

MALKO TURNOVO
The legend of the Golyam Vris

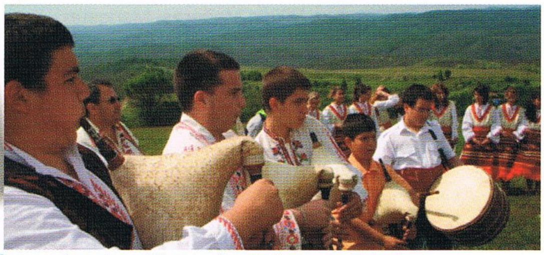

The legend tells that once in Strandzha lived wild women-samovili*. These women were naked, with long hair touching the ground, and made cradles for their children from traveler's joy. They did not show to people. Before the town of Malko Tarnovo was built, there was the "terzulka"* of the samovili.

The spring of the Golyam Vris was surrounded by a forest of small and large thorns reaching 10-12 m. They were so dense and so entwined with traveller's joy and wild vines that they made the place inaccessible to humans. In this mysterious and unapproachable place lived the spirit of the water - the naked woman. She only appeared when someone tried to tamper or pollute the spring. There were also those who wanted to cut down the dense forest, but from the trunks immediately grew young offshoots, one or two feet high. People protected the Sacred spring. The water in it never dried up.

People say that when they covered the spring and build big stone blocks around its pool, the spirit of the water, the naked woman, left the place. But maybe she's still there...

---

* Samovila- beautiful female forest spirit, kinsmanlike, with a human face and big wings. The samovila is in hard-to-reach alpine forests, where each cares for a forest animal, a tree, a flower, a bush, or a mountain stream, and jealously protects it, mainly from human damage.

** Terzulka-The people from this Strandzha region call terzulka an encircled subtropical plant with spikes (Smilax exela) and small red fruits, gathered in a fascicle.

Път на легендите

Странджа. Мистична и магнетична 1
Началото. Легенда за създаване на планината 2
Голямата аязма. Родината на нестинарите 3
Одрин.Градът на Орест 4
Индипасха. Лечебната сила на водата 5
Одрин-Кърпънар. Легенда за недовършената борба 6
Атлиман. Легенда за конския залив 7
Ахтопол. Градът на любовта 8
Бастет. Жената котка 9
Еленина дупка. Змейовата невяста от Бяла вода 10
Одрин. Наклонетото минаре и детето 11
Одрин. Еленски рога
Къркларели. Легенда за р. Кайнарджа и Дунав мома 12
Визица. Разказите на баба Еленка 13
Мидия. Манастирът „Ая Никола Маара"
Мутлу. Чудото на щедрата старица 14
Бръшлян. Живият спомен за дълголетното минало
Малко Търново. Легенда за Големия врис 15

Efsanelerin Yolu

Efsanelerin Yolu 16
Istranca (Yıldız Dağı). Mistik ve manyetik 17
Başlangıç. Dağın oluşmasına ilişkin efsane 18
Büyük Ayazma. Nestinarların vatanı 19
Edirne. Orestes'in şehri 20
İndipasha. Suyun şifa gücü 21
Edirne, Kırkpınar.Bitmeyen güreşin devam eden efsanesi... 22
Atliman. Atliman Körfezi Efsanesi 23
Ahtopol. Aşkın şehri 24
Bastet'in mezarı. Kedi başlı tanrıçanın lahit mezarı Dünya'nın sırrını koruyor 25
Elena'nın Mağarası. Ejderha'nın Byala Voda Köyünden Gelini 26
Edirne. Eğri minare ve çocuk 27
Edirne. Geyik boynuzu
Tuna kizi: (Kirklareli, Pinarhisar) Kaynarca deresi efsanesi... 28
Vizitsa. Elena Teyzenin Hikayeleri 29
Midiya. Aya Nikola Mağarası Manastırı
Mutlu. Cömert Yaşlı Kadının Mucizesi 30
Brışlyan. Yüzyıllar öncesinden kalan canlı hatıra
Malko Tırnovo. Büyük Memba Efsanesi 31

Path of legends

Path of legends 32
Strandzha. Mystical and Magnetic 33
The beginning. A legend of the creation of Strandzha Mountain 34
The "Goliama aiazma". The home of fire-dancers 35
Edrine. The city of Orest 36
Indipasha. The healing power of the water 37
Kirkpinar, Edirne . The unending legend of the unfinished struggle 38
Atliman. The Legend of the Horse Bay 39
Ahtopo. The city of love 40
The tomb of Bastet. The woman-cat's sarcophagus hides the secret of the world 41
Elenina dupka. The dragon's bride from the village of Byala Voda 42
Edirne. The Leaning minared and the child 43
Edrine. The antlers. Kirklareli. The legend of Kaynardja River and the Danube girl 44
Visica. Grandma Elena's stories 45
Midia. The Monastery of Ayia Nikola Maara
Mutlu. The miracle of the generous old woman 46
Brashlyan. The still vivid memory of the long-lived past
Malko Turnovo. The legend of the Golyam Vris 47

Източници:

„Българската народна мъдрост по света. Митове и легенди", изд. на фондация „Детето и фолклора"
Бубалов, Ив., Иманярски и хайдушки предания, изд. Словото, 2011 г. "Иманярски предания", изд. Понтика Принт ,1996 г.
Горов, Г. Странджански фолклор. Сборник за народни умотворения и народопис. „Странджански рупски фолклор" Изд. на БАН, 1983
Легенди за Одрин | CeReZFoRuM
Легенди за Къркларели | CeReZFoRuM
Мутафчиев, К., „Хомо сапиенс за произхода на хомо сапиенс" Изд. Гуторанов & Син, 1992
Райчевски, С., „Календар и обредност в Странджа и Източна Тракия, „Странджа"
Фол, Ал., „Тракийският орфизъм"
Фол, В., „Древна Тракия - Мълчанието проговаря"

Kaynaklar:

„Dünyadaki Bulgar halk bilgeliği. Mitler ve efsaneler", "Çocuk ve Folklor" Vakfı Yayınevi
Gorov, Goro, Istranca Folkloru. Folklor ve Etnografya Koleksyonu "Istranca Rupi Bölgesinin Folkloru". BAN (Bulgaristan Bilimler Akademisi) yayını, 1983
Raychevski, Stoyan „Istranca ve Doğu Trakya Takvimi ve Törenciliği, „Istranca"
Prof. Fol, Aleksandar „Trakya Orphismi"
Prof.Fol, Valeria „Eski Trakya Sessizlik Konuşuyor"
Mutafchiev, Krastyu, „Homo Sapiensin Kökeni için Homo Sapiens"
Gutoranov & Sin Yayınevi, 1992
Bubalov, Ivan ,Hazine Avcıları ve Haydut Efsaneleri", Slovoto Yayınevi, 2011, "Hazine Avcıları fsaneleri",Pontika Print Yayınevi,1996.
Edirne Efsaneleri (TÜM Edirne Efsaneleri) | CeReZFoRuM
KıRklareli Efsaneleri | CeReZFoRuM

References:

"Bulgarian national wisdom across the world. Myths and legends ", ed. of "The child and Folklore" Foundation
Gorov, G. Folklore from Strandzha region. Collection of Folk proverbs and People's history. " Rupian Folklore from Strandzha region " ed. of the Bulgarian Academy of Sciences, 1983
Raichevski, Stoyan "Calendar and rituals in Strandzha and Eastern Thrace," Strandzha "
Prof. Fol, Alexander "The Thracian orphism"
Prof. Fol, Valeria "Ancient Thracia The silence speaks"
Mutafchiev, Krustyu "Homo sapiens for the origin of homo sapiens" ed. Gutoranov & Son, 1992
Bubalov, Ivan "Treasure hunters' and Haidouks' stories, ed. The Word, 2011 "Treasure hunters' stories" ed. Pontica Print, 1996
Legends for Edirne
Legends for Kirklareli

EUROPEAN UNION

The project is co-funded by the European Union through the Interreg-IPA CBC BulgariaTurkey Programme.

Това издание е направено с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програма за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България-Турция 2014-2020, CCI No 2014TC16I5CB005. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на ЦЕБС "Алеф" и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган на Програмата.

Bu yayın, Interreg-IPA Bulgaristan-Türkiye SÖİ Programı, CCI Numarası 2014TC16I5CB005. Avrupa Birliği desteğiyle yayınlanmaktadır. Bu yayının içeriği tamamen CJBC "Alef" sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Avrupa Birliğinin veya Programın Yönetim Makamının görüşlerini yansıtmak için alıntılanamaz.

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

This issue has been produced with the assistance of the European Union through the Interreg-IPA CBC Bulgaria-Turkey Programme, CCI No 2014TC16I5CB005. The contents of this publication are the sole responsibility of CJBC "Alef" and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or the Managing Authority of the Programme.